

2023. OKTÓBER

Tartalom

NAK: a kétes eredetű import ellehetetleníti a hazai tejipar működését	2
11. Magyar Sajtmustra - záró sajtóközlemény	3
Fetasajtválság fenyeget Görögországban, és erről az áradások tehetnek	4
Ezt senki nem akarta látni: folytatódik a dráma a kereskedelemben	5
7,4 milliárd forint visszatérítés érkezik a termelőkhez	6
A John Deere és a DeLaval stratégiai partnerkapcsolatot létesít a fenntartható tejtermelés érdekében	6
Az állattartók versenyképességének megőrzéséhez magas technológiai színvonalú telepek szükségesek	7
Nem a multiláncok, hanem a magyar boltok árulják az importtejet	8
A kukorica és a cukor drágult, a növényi olajok ára csökkent	10
Adattámogatott döntéshozatal a tejtermelésben	11
Olcsóbbak lettek a boltban a termékek	11
MBH Bank: már novemberre egy számszámjeggyé lehet a drágulás éves mértéke	12
Magyar nyelven is elérhető a mezőgazdasági metán jelentőségéről kiadott szakpolitikai tájékoztató	13
Kínában kellene eladni a tejet?	14
Itt vannak a számok: ennyi előleget kapnak a gazdálkodók	15
Uniók oltalmában részesült a Lajta sajt	16
Kezdődik a közvetlen támogatások előlegfizetése	16
Sorra zárnak be a kézműves tej- és sajtüzemek itthon: mégis, mi folyik itt?	17
Növekszik az importtermékek aránya a boltok polcain	18
Eurobarométer felmérés készült az európaiak állatjóléti attitűdjéről	20
Megjött az olcsóbb tej	21
Jövő év elején indulnak az új agrár- és vidékfejlesztési pályázatok	21
Így változhat a túró rudik ára az áfacsökkentés után: sok vásárló nem azt kapja, amire számított	22
Újabb hírek jöttek a túró rudikról: mégsem úgy van, ahogyan sokan hitték	24
Reménykeltő itthon is: két éve nem voltak ilyen olcsók az élelmiszerek a világban	25
Részleges teljesítés után is fizethető támogatás az AÖP-ben	25
Bűntudatkeltés kontra felelősségvállalás – tényleg baj, ha tejet iszunk?	26

NAK: a kétes eredetű import ellehetetleníti a hazai tejipar működését

2023. október 2.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara szerint nincsenek könnyű helyzetben a hazai tejtermeléssel és feldolgozással foglalkozó vállalkozások.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara hétfőn kiadott közleményében azt írja, miközben a tej felvásárlási ára folyamatosan csökken, a magas infláció miatt csökken a kereslet a tejtermékek iránt. Ráadásul az import is új erőre kapott, az elmúlt nyolc hónapban jelentős mennyiségű félkemény sajt és UHT tej érkezett az országba, amely piacromboló hatása megkérdőjelezhetetlen. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a Tej Terméktanács szerint a jelenlegi helyzetben is nagyon fontos lenne, hogy a vásárlók keressék a magyar termékeket, válasszanak a hazai feldolgozók kínálatából.

Soron kívülHa egyszer szabadulna, virágot vinne áldozatai sírjára a százhalombattai rém

Tovább csökkent a hazai tejtermékek felvásárlási ára

Augusztusban sem állt meg a hazai nyerstej felvásárlási árának csökkenése, a 151,47 forint/kg-os ár 32 százalékkal alacsonyabb az év elején elért szintnél és 17 százalékkal marad el az egy évvel ezelőtti ártól. Az áresés ugyanakkor nemcsak Magyarországra jellemző, az év eleje óta az egész Európai Unióban csökken a nyerstej felvásárlási ára. Ennek oka részben az európai tejtermelés bővülése nyomán kialakult tejfelesleg, valamint a magas infláció következtében Európa-szerte visszaeső lakossági tej- és tejtermék fogyasztás.

Az uniós nyerstej árak csökkenése a tejtermékek árában is érezhető, aminek köszönhetően az uniós tejtermékek versenyképessége már növekedésnek indult: 2023 első hét hónapjában szinte valamennyi főbb tejtermék európai exportja megerősödött.

Ez azonban nem túl jó hír a hazai feldolgozóknak. Jól látható, hogy az újra növekedésnek indult import – különösen a sajt és az UHT tej esetében – piacromboló hatással bír. Az év első felében a belföldi eladások csökkenésével párhuzamosan 4000 tonnával (+11,3%) nőtt a hazánkba érkező külföldi félkemény sajt mennyisége.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) és a Tej Terméktanács (TTT) szerint rendkívül fontos lenne, hogy a sajtimportot valamilyen keretek közé szorítsuk, hiszen időnként mélyen a valós előállítási költség alatti áron érkező félkemény sajtok súlyos kárt okoznak a magyar tejiparnak. Hasonló a helyzet a dobozos tejek piacán is. Az első félévben ugyan jóval alacsonyabb bázisról, de közel a duplájára emelkedett a dobozos tej nagykereskedői importja (+48,8%).

Az unióban folyamatosan csökkennek az árak

Az uniós tejárok csökkenése, valamint a beáramló import miatt a hazai feldolgozók egyre alacsonyabb áron tudják értékesíteni termékeiket. A főbb tejtermékek átdadási ára az év eleje óta csökken: január óta 36 százalékkal esett vissza a trappista sajt, 34 százalékkal a vaj és 16 százalékkal a túró feldolgozói átdadási ára. Az 1,5 százalékos zsírtartalmú UHT tej átdadási ára 29 százalékkal, míg a korábban hatósági áras 2,8 százalékos UHT tejé 26 százalékkal esett.

A feldolgozók átdadási árával együtt a fogyasztói árak is mérséklődtek, ugyanakkor az alacsonyabb árak ellenére egyelőre nem állt meg a kereslet csökkenése. Az első nyolc hónapban vajból 12, tejfölből 7, vajkrémből 17, tehéntúróból pedig 12 százalékkal kevesebb terméket tudtak eladni belföldön a hazai feldolgozók. Egyedül a tej esetében nőtt a kereslet: a korábban hatósági áras 2,8 százalékos UHT tejek népszerűségének köszönhetően a tavalyi tej eladásunk bővülése után (+2,5%) idén is igaz, hogy több tejet iszunk.

A korábbi hatósági árakkal és a mostani kötelező akciózással kapcsolatos szabályozók továbbra sem segítenek a termékpályának. Az ágazati szakemberek szerint az infláció és a korábban érvényben lévő árstop miatt megváltoztak a vásárlói preferenciák. Egyértelmű, hogy a fogyasztói döntések középpontjában ismét a termékek ára áll.

A magyarok az árat nézik, nem a termék származási helyét

Mindez azt eredményezi, hogy a vásárlók egyre inkább a saját márkás termékek felé fordulnak, vagy a termékeket ugyanazon kategórián belül a relatív olcsóbb termékkel helyettesítik. Egyes alap-tejtermékek esetében az online árfigyelő segíti a vásárlók tájékozódását.

A NAK és a TTT szerint a kedvezőtlen piaci helyzet miatt az elmúlt két évben a tejtermelő telepek 8, a tejtermelő tehénállomány 5 százalékát veszítettük el, s félő, hogy ha a fent jelzett folyamatok folytatódnak, további állománycsökkenésre kell számítani. A jelenlegi helyzetben is nagyon fontos lenne, hogy a vásárlók keressék a magyar termékeket, válasszanak a hazai feldolgozók kínálatából.

A tejipar az új termékek számát tekintve világviszonylatban egyike a leginnovatívabb élelmiszeripari ágazatoknak. A felmerülő fogyasztói igényekre, legyen az például az egyes ételallergiák miatti egészségügyi probléma, a magyar tejágazat is aktívan keresi a válaszokat, komoly kutatás-fejlesztési tevékenységen keresztül. Ma már szinte a teljes termékpaletta esetében megtalálhatók a laktózmentes áruk, legyen szó sajtról, tejfölről, túróról, vagy különböző tej alapú desszertekről.

Ezekből a termékekből a laktózérzékenyek is bátran fogyaszthatnak anélkül, hogy kompromisszumot kellene kötniük a termékek ízében, állagában, felhasználhatóságában. A laktózérzékenység miatt ma már senkinek sem kell a növényi termékekhez, a rizsitalhoz vagy a szójagurthoz fordulnia! A vásárlói preferenciákat ugyanakkor az iparágak is befolyásolnia kell: a fogyasztók edukációjára a korábbinál is nagyobb hangsúlyt kell fektetni, az új információkkal az online és offline térben is mind több vásárlót kell elérni.

Forrás: www.liner.hu

11. Magyar Sajtmustra - záró sajtóközlemény

2023. október 3.

Szeptember 29-én rendezték meg Etyeken a 11. Magyar Sajtmustrát, a magyar kisüzemi és kézműves sajtok legnagyobb seregszemléjét. Az "Év sajtja" díjat a Hegedűs Sajtműhely érdemelte ki a hagyományos rézüstben készülő Hegedűs sajtjával.

A sajtbírálattal egyidőben több, mint száz résztvevő hallgatta meg a szakmai konferencia előadásait az Etyeki Látogatóközpontban. Bronwen Percival, a londoni Neal's Yard Dairy sajtbeszerzője arról beszélt, hogy számára az "igazi sajt" egy szélesebb körű biológiai sokféleség megnyilvánulása: "Én egy sajtban az egyediséget keresem, számomra az "igazi sajt" azt jelenti, hogy érzem a sajtban az adott gazdaság ízét, amely a rá jellemző gazdálkodási rendszer különböző szintjeinek kifejeződése: nemcsak az állatok, hanem a növények és a mikrobák szintje is befolyásolja az ízeket."

Malen Sarasula a baszkföldi Leartiker Tejipari Kutató vezetője a sajtérlelés gyakorlati tudnivalóit foglalta össze, Sébastien Picoulet, a francia La Fourmiture Laitière tejipari technológusa arra hívta fel a sajtkészítők figyelmét, hogy kitűzött céljaikhoz ki kell választaniuk a számukra megfelelő kultúrázási gyakorlatot: ebben szempont a gyakorlatiasság, az állandó minőség, a megfelelő élelmiszerbiztonság és a terroir kifejezése. Szafner Gábor, a Magyar Tejgazdasági Kutató Intézet kutatás-fejlesztési és innovációs osztályának vezetője a sajtthibákról tartott előadást.

Hatalmas sikert aratott a 11. Magyar Sajtmustra új programeleme, a Magyar Sajtasztal, amelyet Györffy Balázs a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke nyitott meg. Györffy Balázs kiemelte, hogy egy évtizede hazánkban csak kevesen foglalkoztak különleges, prémium sajtok előállításával, mára sokat fejlődött a terület.

A díjátadót megelőzően került sor a Budapesti Metropolitan Egyetem és a Magyar Sajtészítők Egyesülete együttműködéseként megvalósult "rebranding" pályázat eredményhirdetésére. Gál

Krisztián, a tervezőgrafika szakos hallgatók oktatója kiemelte, hogy a hallgatók számára mindig öröm és kihívás egyetemi munkájuk során olyan grafikai feladatokon dolgozni, amelyek később megvalósulnak. Az arculat megújítási pályázaton Fekete Emese arculati terve nyerte el az első helyet.

A Magyar Sajtkészítők Egyesülete 2013 óta szervezi meg minden évben a Magyar Sajtmustrát, ami a hazai kisüzemi és kézműves sajtkészítők legnagyobb megmérettetése. Idén 161 mintát bíralt el a szakmai zsűri, melyben három külföldi szakértő is helyet kapott. A sajtbírálat fővédnökségét Lionel Guérin a Enilbio Poligny Tejipari Szakiskola nyugdíjas tanára, a Párizsi Mezőgazdasági Kiállítás sajtversenyének egyik szervezője vállalta. Lionel Guérint a sokévi oktatómunkájáért a Magyar Sajtkészítők Egyesülete "Magyar Sajtkészítők Mestere" címmel tüntette ki.

A bírálat eredményeként 4 arany, 19 ezüst és 20 bronz minősítés került átadásra.

Forrás: www.tejtermek.hu / Magyar Sajtkészítők Egyesülete sajtóközlemény

Fetasajtválság fenyeget Görögországban, és erről az áradások tehetnek

2023. október 3.

Görögország tejipari szövetségének elnöke attól tart leginkább, hogy az áradások okozta károk miatt a tejtermelők vissza sem térnek a szakmájukhoz.

Súlyos károkat okozott Görögországban az elmúlt hónapban [pusztító árvíz](#), közel húszan életüket vesztették a Daniel vihar hatalmas esőzései miatt. A gazdák több millió eurós károkra számítanak, ezzel pedig veszélybe került az ország egyik legfontosabb exportterméke, a feta sajt is, írja a *Financial Times*.

Az ország lágysajtjainak mintegy 40 százaléka a Thesszália központi régiójában termelt juh- és kecsketejből készül, ezt a területet az áradások jelentősen érintették. A görög gazdák a becslések szerint 80 ezer kecskét és juhot veszítettek el a katasztrófa során, a túlélő állatok életben tartása pedig nehézkes a magas vízállás és a takarmányhiány miatt.

A gazdák több millió eurós károkra számítanak. Szeptember 7-én a vihar következtében 12 óra alatt hektáronként több mint 700 tonna eső esett, ami majdnem kétszerese annak a mennyiségnek, ami Athénban egy év alatt lehull. Thesszáliában a mezőgazdasági és ipari termelésre használt földek mintegy negyedét elöntötte a víz, ezek valószínűleg évekig nem lesznek termékenyek. A raktárakat nem lehetett megjavítani, rengeteg takarmány tönkrement. A régió ipara veszélybe került az áradások miatt, Krisztosz Aposztolopulosz, a görög tejipari szövetség elnöke szerint a legnagyobb veszély az lehet, ha sok tenyésztő úgy dönt, nem tér vissza a szakmájához a helyreállítás után.

Görögország évente 140 ezer tonna fetát állít elő, amelynek 65 százalékát exportálja. A tejipari szövetség elnöke szerint ha a kevesebb lesz a tej, a termelőknek választaniuk kell, hová küldjék termékeiket. Hozzátette, a gazdák valószínűleg az exportpiacokra fognak összpontosítani, így Görögországban jelentkezik majd a hiány.

Görögország legnagyobb fetagyára a Hellenic Dairies két hétre leállt, mert elborította a víz és az iszap a gépeket, becslések szerint 25 millió euró kár keletkezett. A feta ára már elmúlt az két évben az infláció miatt mintegy 40 százalékkal emelkedett, ezek után a helyi kereslet 10 százalékos visszaesésére számítanak.

A kormány ígéretei szerint az ország segíteni fog az újjáépítés költségeinek elviselésében. Az Európai Bizottság hozzátette, Athén akár 2,25 milliárd eurós segélyt is igénybe vehet a helyreállítás érdekében.

Forrás: www.hvg.hu

Ezt senki nem akarta látni: folytatódik a dráma a kereskedelemben

2023. október 4.

Idén augusztusban a kiskereskedelmi forgalom volumene a nyers adat szerint 7, naptárhatástól megtisztítva 7,1 százalékkal csökkent az előző év azonos időszakához képest. Az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletekben 4, a nem élelmiszer-kiskereskedelemben 5,2, az üzemanyag-kiskereskedelemben 18,1 százalékkal kisebb lett az értékesítés volumene. A kiskereskedelmi forgalom volumene 0,5 százalékkal csökkent az előző hónaphoz képest – tájékoztatott erről a Központi Statisztikai Hivatal (KSH).

Idén augusztusban az előző év azonos időszakához képest, a naptárhatástól megtisztítva a kiskereskedelem forgalmának volumene 7,1 százalékkal visszaesett. Az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelemben a forgalom volumene 4 százalékkal kisebb lett. Az élelmiszer-kiskereskedelem 75 százalékát adó élelmiszer jellegű vegyes üzletek értékesítési volumene 4,2 százalékkal, az élelmiszer-, ital-, dohányáru-szaküzleteké 3,4 százalékkal mérséklődött.

A nem élelmiszer-kiskereskedelem forgalma összességében 5,2 százalékkal csökkent:

- az eladások volumene a gyógyszer-, gyógyászattermék-, illatszerüzletekben 4,8 százalékkal nőtt,
- a hasznáلتcikk-üzletekben 1,
- a könyv-, számítástechnika-, egyébiparcikk-üzletekben 6,
- a textil-, ruházati és lábbeliüzletekben 7,8,
- az iparcikk jellegű vegyes üzletekben 11,
- a bútor-, műszakicikk-üzletekben 15 százalékkal kisebb lett.

A kiskereskedelmi forgalomból 7,3 százalékkal részesedő csomagküldő és internetes kiskereskedelem volumene nem változott.

Az üzemanyagtöltő állomások forgalmának volumene 18,1 százalékkal elmaradt az előző év azonos havitól.

Ugyanakkor a kiskereskedelmi adatokba nem tartozó gépjármű- és járműalkatrész-üzletek eladásai lényegében változatlan maradtak.

Nagy a csalódás

Augusztusban az országos kiskereskedelem forgalma folyó áron 1594 milliárd forintot ért el. Az országos kiskereskedelmi forgalom 48 százaléka az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletekben, 34 százaléka a nem élelmiszer-kiskereskedelemben, 18 százaléka az üzemanyagtöltő állomások üzemanyag-forgalmában realizálódott.

Az idei évben január és augusztus között az előző év azonos időszakához képest, naptárhatástól megtisztítva a kiskereskedelmi forgalom volumene 9,6 százalékkal kisebb lett. Az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelemben 6,6, a nem élelmiszer-kiskereskedelemben 7,3,

Az üzemanyag-kiskereskedelemben 21,3 százalékkal visszaesett az értékesítés volumene.

Virovác Péter, az ING elemzője arra hívta fel a figyelmet, hogy komoly csalódást okozott a kiskereskedelem augusztusi teljesítménye. Annak ellenére, hogy az éves bázisú index csekély javulást mutatott az előző hónaphoz képest, havi alapon ismételten zsugorodott a kiskereskedelmi forgalom.

A részleteket nézve nagyjából kiegyensúlyozott gyenge teljesítményt láthatunk. Az élelmiszerüzletek forgalmának volumene havi alapon 0,3 százalékkal csökkent júliushoz képest, így immár két hónapja visszaesés tapasztalható ebben a szegmensben. Vélhetően a továbbra is magas élelmiszerárak fékezik a fogyasztást, amelyet átmenetileg még negatívabban érinthetett az ársapkák augusztusi kivezetése.

Az ING elemzője szerint összességében megállapítható: továbbra sem látható olyan javulás a kiskereskedelem egyes szegmenseiben, amiről elmondható lenne, hogy egy trendszerű és tartós kilábalás jeleit mutatja.

Forrás: www.index.hu

7,4 milliárd forint visszatérítés érkezik a termelőkhez

2023. október 4.

2023. október 6-án a Magyar Államkincstár megkezdte a korábban az uniós szintű krízistartalék feltöltése céljából elvont, de ott fel nem használt 7,4 milliárd forintnyi összeg visszatérítését több, mint 70 ezer termelő részére.

A korábbi évek gyakorlatát követve, a tavalyi évben is uniós szintű tartalékot kellett képezni a mezőgazdasági piacokat érintő súlyos válságok kezelésére. Ezt a forrást minden évben a közvetlen támogatások terhére, az úgynevezett pénzügyi fegyelem mechanizmusával biztosította az Európai Bizottság. Ezt a mechanizmust 2022-ben is az egy termelőre eső összes közvetlen kifizetés 2.000 eurót meghaladó összegére kellett alkalmazni. Az uniós előírások alapján a gazdálkodóktól elvont, de fel nem használt összegeket vissza kell fizetni az érintettek részére.

A Magyar Államkincstár október 6-án kezdi meg az összegek utalását több, mint 70 ezer termelőnek. A visszatérítés teljes összege mintegy 7,4 milliárd forint.

A gazdálkodók idén is számos további jogcímen számíthatnak kifizetésekre, hiszen október közepén megindul a 2023-ban benyújtott egységes kérelmek utáni előlegek utalása.

Forrás: www.kormany.hu

A John Deere és a DeLaval stratégiai partnerkapcsolatot létesít a fenntartható tejtermelés érdekében

2023. október 5.

Az MSC egy olyan digitális ökoszisztéma, amely segít a tejtermelőknek a termelés hatékonyságának és fenntarthatóságának javításában.

A John Deere és a DeLaval között létrejött megállapodás értelmében a két cég együttműködik a Milk Sustainability Center (MSC) létrehozásában. Az MSC egy olyan digitális ökoszisztéma, amely segít a tejtermelőknek a termelés hatékonyságának és fenntarthatóságának javításában. Az ökoszisztémához további partnerek csatlakozhatnak majd, azzal a céllal, hogy a gazdálkodók rendelkezésére bocsássák a tejtermelő gazdaságok holisztikus áttekintéséhez szükséges adatokat.

A tejtermelők a Milk Sustainability Center segítségével nyomon követhetik a tápanyag-felhasználás hatékonyságát (NUE) a nitrogén, foszfor, kálium és szén-dioxid-egyenérték (CO₂e) tekintetében a teljes gazdaságukra, egyes földterületekre vagy az állományukra vetítve. Az MSC olyan adatokat is szolgáltat, amelyek lehetővé teszik a tejtermelők számára, hogy összehasonlítsák teljesítményüket más tejtermelő gazdaságokéval, és azonosítsák a legfontosabb javítandó területeket. Az MSC célja, hogy a tejtermelőket a mezőgazdasági gépek márkájától és a telepírási szoftver típusától függetlenül kiszolgálja.

"A tejtermelés ma talán a legösszetettebb mezőgazdasági vállalkozás, ahol a szántóföldi hozamok és az állatok teljesítménye nem integrálható egyetlen rendszerbe. A tejtermelők gyakran öt-hét különböző, egymással össze nem kapcsolható szoftvert használnak a vállalkozásuk működtetésére" – mondta Dave Chipak, a John Deere tejtermelési és állattenyésztési rendszerekért felelős igazgatója. "Az MSC lehetővé teszi a tejtermelők számára

a NUE és a CO₂e kiszámítását, összehasonlítását, szimulálását és optimalizálását a fenntartható és jövedelmező döntéshozatal érdekében."

A gazdálkodók regisztrációját követően a DeLaval Plus és a John Deere Operations Center adatai automatikusan bekerülnek a Milk Sustainability Center-be. A kézi adatbevitel a folyamat során minimalizálódik, és az így kapott kiváló minőségű adatok végső soron az egész mezőgazdasági rendszer – a termőföldek, a tehenek, az alkalmazottak, a tanácsadók, a gépek és egyéb eszközök – hatékony együttműködését segítik.

Az MSC felhőalapú, asztali és mobil eszközökön használható rendszer, melyet a Dairy Data Warehouse BV (DDW), egy hollandiai székhelyű, 10 éve működő, a fenntartható tejtermeléshez kapcsolódó adatszolgáltatásokat kínáló vállalat, hozott létre és működtet. A tejtermelők, tanácsadók, márkaképviselők és más partnerek is meghívást kaphatnak arra, hogy adataik bekerüljenek az MSC-be.

"A tejtermelők keresik a környezeti lábnyomuk csökkentésének és a fenntarthatóság javításának módjait" – mondta Lars Bergmann, a DeLaval digitális szolgáltatásokért felelős ügyvezető alelnöke. "A Milk Sustainability Center segít a tejtermelőknek céljaik elérésében, valamint a tejfeldolgozók, a kiskereskedők, a kormányzat és végső soron a fogyasztók növekvő igényeinek kielégítésében."

A John Deere-DeLaval stratégiai partnerkapcsolat a John Deere standjának egyik központi témája lesz a november 12-18. között Hannoverben, Németországban megrendezésre kerülő AGRITECHNICA 2023 szakkonferencián.

Az MSC első változata 2024 nyarán jelenik meg Észak-Amerikában és az Európai Unió egyes országaiban, és használata ingyenes lesz. A kibővített funkciókkal rendelkező prémium verzió egy későbbi időpontban lesz majd elérhető.

Forrás: www.agroinform.hu

Az állattartók versenyképességének megőrzéséhez magas technológiai színvonalú telepek szükségese

2023. október 5.

Új tehenészeti telepet adott át, valamint fejlesztette gépparkját és növelte silózó kapacitását a Komárom közeli Nagyherkálypusztán csaknem 3 milliárd forintos beruházással a Solum Zrt.

Nagy István agrárminiszter a létesítmény csütörtöki avatásán kiemelte, a kormány elkötelezett az állattenyésztés és a növénytermesztés egyensúlyának megőrzése mellett. A Vidékfejlesztési programban telephelyfejlesztésre eddig 1742 kérelemre több mint 196 milliárd forintnyi támogatást ítéltek meg. A miniszter hozzátette, a 2022. május elejétől kezdődő gazdálkodási évben jelentősen emelkedtek a támogatási összegek. Ha egy kedvezményezett minden kötelezettséget vállalt, úgy egy-egy állat után 284 euró éves támogatásban is részesülhetett.

Nagy István elmondta, a Közös Agrárpolitika (KAP) Stratégiai Terv alapján 2027-ig is lesznek beruházási, járványvédelmi, génmegőrzési, valamint állatjóléti támogatások. A terv másik fontos célja a zöld beruházások támogatása, azaz a feldolgozóüzemek energia-önellátásának növelése. A célok elérésére legalább 400 milliárd forint fejlesztési forrás kihelyezése várható az élelmiszerágazatban

Csorba Zsolt, a Solum Zrt. vezérigazgatója elmondta, a bajor tulajdonú Sano cégcsoport 2020-ban vásárolta meg a komáromi Solum Zrt.-t, azóta telephelyeiken összesen 22 milliárd forintot fordítottak beruházásokra. Az átvétel óta közel 20 százalékkal növelték a tejelő tehenek számát, a tejtermelés 12 százalékkal emelkedett. A Solum Zrt. a mezőgazdasági szakképzés terén a helyi szakiskolák mellett a Széchenyi István Egyetemen is együttműködik, rendszeresen fogad a technológia iránt érdeklődő szakembereket, valamint mezőgazdasági gépeket gyártó cégeknek biztosít tesztelési lehetőséget - ismertette Csorba Zsolt.

A Solum Zrt. majdnem 200 embert foglalkoztat, a nyilvánosan elérhető cégbérek szerint társaság 2021-ben 6,2 milliárd, 2022-ben 9,4 milliárd forint árbevételt ért el, a bevételek fele állattenyésztésből származott. A tavalyi évet 324 millió forint adózott eredménnyel zárta az előző évi 152 millió forint veszteség után.

Forrás: www.kormany.hu

Nem a multiláncok, hanem a magyar boltok árulják az importtejet

2023. október 5.

Nem a kiskereskedő láncok, hanem a nagykereskedelmi szektor hozta be Magyarországra hosszú évek után először az import dobozos tejet. A külföldi áru mennyisége egyelőre nem sok, az import növekedésének mértéke azonban kirívó. A döntően Csehországból és Szlovákiából származó tételekkel nem a sokat támadott nemzetközi láncokban, hanem a magyar tulajdonú, regionális vagy független élelmiszerboltokban találkozhatunk.

Hosszú évek után újra megjelent Magyarországon az import dobozos tej, amely jó ideje nem volt már jellemző a hazai piacon. A január és június között eltelt időszakban az összes dobozos tejet tekintve 13 millió dobozról 20 millióra emelkedett a Magyarországra irányuló import. A hazai termelés 550 millió doboz volt, tehát egyelőre a teljes mennyiség töredékéről van szó, de az emelkedés mértéke mindenképpen kirívó. Egy év alatt ugyanis a külföldről származó dobozos tej mennyisége 48 százalékkal nőtt.

Érdekes megnézni, hogy a kérdéses tételeket mely szereplők hozták be. Ennek kapcsán kiderült, hogy nem a sokat támadott kiskereskedelmi láncok importáltak dobozos tejet, hanem az élelmiszer-nagykereskedők. Ez a szegmens 8 millió doboz helyett 14 milliót importált egyetlen hónap alatt – tudatta az Agrárszektorral a Tej Terméktanács.

Nem a láncok hozták be

Több iparági szereplő úgy nyilatkozott lapunknak, hogy részben a kialakult piaci konszenzus, részben a politikai nyomás miatt sem valószínű, hogy a nemzetközi kereskedelmi láncok felvennék termékeik közé az import dobozos tejet.

A behozott szállítmány inkább a regionális alapon szerveződő, valamint a teljesen önálló élelmiszerboltokban található meg.

Vagyis a piaci folyamatok miatt jó ideje szorongatott kisebb, franchise-alapon működő magyar boltláncok vagy egyedi, független élelmiszerüzletek éltek az importtej adta lehetőségekkel. Ezek a szereplők eleve lemaradni látszanak a kereskedelmi versenyben, általános vélemény, hogy felelősségérzetük is kisebb a magyar gyártók felé, és politikai nyomás sincs rajtuk, mint az ismert láncokon. Amennyiben kiskereskedelmi láncok is nagytételben hoznának be import dobozos tejet, az jelentős piaci zavarokat okozna, erről azonban egyelőre nincs szó.

Tejtöbblet Európában

A jelenség hátterében egyértelműen az európai tejfelesleg áll – mondta el az Agrárszektorban Éder Tamás, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara élelmiszeriparért felelős országos alelnöke. Kifejtette:

Európában ideiglenesen tej többlet alakult ki a piacon és néhány gyártó a felgyűlt UHT és félkemény sajt készletek kényszerértékesítése mellett döntött. A többletet az okozta, hogy az EU nyerstej termelése némileg növekedett 2023-ban, miközben a magas élelmiszerárak miatt a tejtermékek fogyasztása szinte mindenhol csökkent. Az emiatt keletkező többlet készletek egy része jelent meg az elmúlt időszakban a magyar piacon. Elsősorban nagykereskedők éltek a lehetőséggel, hogy a kényszerértékesített, így olcsó UHT tej és félkemény sajtokat behozzák az országba, súlyosan zavarva ezzel a belpiaci folyamatokat. A termékek az UHT tej esetében elsősorban Csehországból és Szlovákiából, míg a sajtok esetében Németországból származnak. Az olcsó UHT tej és sajt behozatalának lehetősége vélhetően mindaddig fennáll, míg az európai

tejtöbblet el nem tűnik a piacról. Ugyanakkor az olcsó tejtermékek megjelenése a magyar piacon további nyomást helyez a nyerstej árára, és ez újabb szarvasmarha telepek felszámolását, így a tejelő szarvasmarha állomány további csökkenését eredményezheti.

A dobozos tej esetében egyébként valóban Szlovákia és Csehország számít a legfőbb küldőnek, előbbi a behozott mennyiség 47, utóbbi 44 százalékát adja, a maradékon osztozik a többi ország. Minden a behozatal irányába mutat

Az európai tejfelesleg ráadásul valóban nagy nyomást jelent, a fogyasztást meghaladó mennyiség csaknem akkora, mint a teljes magyar tejtermelés kibocsátása. Mindazt a tejmennyiséget, amelyet nem porítottak a magas gázárak miatt, illetve amit nem vittek el Kínába az ottani fogyasztás-visszaesés miatt, abból vaj, savópor sajt, vagy dobozos tej lett. Ezeket a tételeket sokáig raktárban őrizgették az európai szereplők, egy idő után azonban kényszerértékesíteni kell minden ilyen árut. Így juthatott Magyarországra is a szóban forgó termékekből.

A felesleg és az árcsökkenés természetesen végigmegy a termékpályán is – mondta el az Agrárszektorban Harcz Zoltán, a Tej Terméktanács elnöke.

A tejtermékek árában is megjelenik az uniós nyerstej-árak mérséklődése, aminek köszönhetően az uniós tejtermékek versenyképessége is fokozódik. Az idei év első hét hónapjában szinte valamennyi főbb tejtermék európai exportja megerősödött, amely kedvezőtlen helyzetbe hozza a hazai feldolgozókat.

Az iparági szereplők szerint a jövő egyelőre kérdéses: tejben egyelőre nem látnak nagy importnyomást, ám a sajtok esetében már nem ez a helyzet. A jövőben tehát egyre több esetben találkozhatunk importsajttal a kereskedelemben.

Visszaszorult a család

A dobozos tejimport egy időben általános volt a hazai piacon, elsősorban a korábbi magas áfa miatt. A nagymértékű forgalmi adó számos nagykereskedelmi szereplőt ügyeskedésre csábított. A tej áfájának 5 százalékra csökkentésével ez már nem érte meg, a fokozott ellenőrzéssel párosulva ezt a jelenséget sikerült visszaszorítani. Olyannyira, hogy az import dobozos tej lényegében eltűnt a magyar piacról, csak marginális mennyiségben, elsősorban speciális termékek esetében volt jelen, mint például a magasabb zsírtartalmú, vagy kecsketej-termékek esetében.

Még nem ülepedett le az árstop

A mostani változás legfőbb oka ugyan az európai tejfelesleg, ám egészen biztosan szerepet játszik a jelenségben az árstop utóhatása is.

Mint emlékeztet, az árstopot – több más termék mellett – a tej esetében a korábban kevésbé népszerű, 2,8 százalékos zsírtartalmú tejre érvényesítette a jogalkotó. Bár a magyar lakosság hagyományosan az 1,5 százalékos tejet részesíti előnyben, az árstop hatására a zsírosabb, és mesterségesen olcsóbbá tett 2,8-as forgalma pörgött fel, több mint 50 százalékot meghaladó mértékben. 2,8-as tejet jellemzően csak Magyarországon gyártanak a környéken, ez tehát nem jelentett importnyomást az ágazatnak.

Mikor az ársapka eltűnt, a fogyasztók újra a megfizethetőbb 1,5-ös tej felé fordultak, ebből azonban már jelentős importkínálat is mutatkozik.

Jellemző volt az árstop intézkedésre, hogy alapvetően olyan termékekre vonatkozott, ahol a hazai kínálatot nem veszélyezteti az import. Ezalól az egyik emlékeztető kivétel a sertéscomb volt, ez a termék az árstop ideje alatt jelentős importforgalmat bonyolított, a comb behozatal több, mint 50 százalékkal emelkedett az intézkedés időtartama alatt.

Forrás: www.agrarszektor.hu

A kukorica és a cukor drágult, a növényi olajok ára csökkent

2023. október 7.

Az élelmiszerárakra vonatkozó nemzetközi index stabil maradt szeptemberben, miután a növényi olajok, a tejtermékek és a húsfélék alacsonyabb jegyzését a cukor és a kukorica magasabb ára ellentételezte – jelentette az ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezete (FAO).

A FAO élelmiszerár-index – ami a nemzetközi kereskedelem legfontosabb élelmiszer-alapanyagainak árváltozását követi hónapról hónapra – szeptemberben 10,7%-kal volt az egy évvel azelőtti értéke alatt és 24,0%-kal alacsonyabban a tavaly márciusi csúcshoz képest.

A gabonafélék árindexe 1,0%-kal nőtt az elmúlt hónapban a kukorica globális piaci árának 7,0%-os emelkedése miatt, melyet a brazil készletek iránti megnövekedett kereslet és a kínálati piac akadozása okozott. A búza nemzetközi ára 1,6%-kal esett a stabil orosz készletek és jó termelési kilátások miatt, míg az összes rizsfajtát lefedő FAO index a gyenge importkereslet miatt 0,5%-kal zsugorodott.

A növényi olajok árindex augusztushoz képest 3,9%-kal esett, mivel a pálma-, napraforgó-, szója- és repceolaj jegyzése mind lent van a szezonálisan magas kibocsátásnak és exportkészleteknek köszönhetően.

A cukor árindexe 9,8%-kal lőtt ki szeptemberben, az elmúlt 13 év legmagasabb szintjét elérve, ahogy az aggodalmak sűrűsödnek az előttünk álló szezon várhatóan szűkös készletei körül. Az előzetes előrejelzések termeléseszkökenést valószínűsítene Thaiföldön és Indiában – két kulcsfontosságú termelőnél – az El Niño jelenség miatt. Jelenleg is ideális körülmények között zajlik a betakarítás Braziliában, ami valamelyest vissza tudta fogni a drágulást.

A tejtermék árindex 2,3%-kal csökkent augusztushoz képest, folytatva kilenc hónapja tartó zsugorodását. Mindehhez hozzájárult a gyenge importkereslet és a készletbőség együttese. Az euró gyengülése az amerikai dollárral szemben szintén közrejátszott.

A húsfélék árindexe 1,0%-kal mérséklődött a múlt hónap során, ahogy az alacsony importkereslet és a magas szinten lévő exportkészletek lenyomták mind a sertés-, mind a baromfi- és a birkahús jegyzését. Ezzel szemben keresettebb lett (főleg az Amerikai Egyesült Államokban) és drágult a marhahús.

Rekordnagyságú gabonakészletek várhatók

A FAO szakértői 2819 millió tonnára emelték a 2023-as gabonakibocsátási előrejelzésüket, ami 0,9%-kal haladná meg a korábbi évi teljesítményt. A megnövelt mennyiség a kedvező időjárás miatti – és a vártnál jobb – orosz és ukrán hozamoknak köszönhető, miközben Kanada termelése érdemben csökkenhet az elhúzódó szárazság miatt a főbb termőterületeken.

A frissített Gabonakészletek és -igények gyorsjelentés a búza globális termelését 785 millió tonnára, a kukoricáét 1511 millió tonnára (vagyis 2,7%-kal többre tavalyhoz képest), és a rizsét 523 millió tonnára várja.

A gabonakészletek a 2024-es szezon végére elérhetik a 884 millió tonnát is, ezzel új rekordot döntve 3,0%-kal felülmúlhatják az induló mennyiséget.

A FAO legfrissebb előrejelzései szerint a globális gabonakereskedelem 2023–24-es szezonban 466 millió tonna körül marad, vagyis akár 1,7%-kal is zsugorodhat éves szinten.

Forrás: www.profitline.hu

Adattámogatott döntéshozatal a tejtermelésben

2023. október 9.

Nemcsak saját telephelyük, hanem az országos adatok is a gazdák rendelkezésére állnak.

A PREGA – Precíziós Gazdálkodás Konferencián *RISKA szarvasmarha telepírányítási rendszer* címmel Tomjanovich Géza, a Systo Kft. ügyvezetője és Székely András, informatikai projektvezető tartott előadást.

Tomjanovich Géza bevezetőjét azzal a gondolattal kezdte, hogy az automatizálás és a különböző eszközök használata megmenti a munkaerőhiánnyal küzdő állattartó telepeket. Hozzátette, hogy napjainkban a modern agrármérnököknek és a állattenyésztőknek jelentős informatikai és gépészeti ismerettel kell rendelkezniük, hogy optimalizálni tudják az összes eszköz együttműködését a termelés hatékonyságának növelése érdekében. Kiemelte, hogy a RISKA program indulásakor a legnagyobb kihívást az adatrögzítés jelentette, jelenleg pedig az adatsorok elemzése és a belőlük kinyert információ használhatóvá tétele a kiemelt feladat.

Székely András az előadásában kitért arra, hogy

- a RISKA intenzív adatgyűjtő rendszer és az állattartással kapcsolatban az összes adat megtalálható benne évtizedekre visszamenőleg, így az adatelemzés – algoritmusokkal, országos adatbázissal és adatösszefüggések vizsgálatával – új lehetőségeket nyit a tejtermelés gazdaságosságának javításában.
- a telephelyen dolgozók, szakemberek, tulajdonosok olyan elemzésben láthatják a az adatokat és statisztikákat, amelyek a döntéshozatalukhoz szükséges.
- a rendszer nyilvántartja az állatok teljes termelési és szaporodásbiológiai értékét, így széleskörű információforrás.
- online nemcsak a telephelyszintű adatok állnak a telepek rendelkezésére, hanem országosak is, akár időben visszamenőleg is, grafikusán, könnyen értelmezhető formában.

Forrás: www.agroinform.hu

Olcsóbbak lettek a boltban a termékek

2023. október 9.

Tovább csökkent a nyerstej felvásárlási ára. A takarmány ára ugyan alacsonyabb mint tavaly volt, de még mindig elég magas ahhoz – a termelők szerint –, hogy a tej felvásárlási ára már nem fedezi a költségeket. A vásárlók azt tapasztalják, és ez számukra nagyon kedvező, hogy a boltokban is csökkent a tej, tejtermékek ára.

Ami a vásárlóknak jó, vagyis hogy csökkent az üzletekben a tejtermékek ára, az nem kedvez a tehenészeteknek. Bár az is igaz, hogy amikor az üzletekben hatezer forint volt egy kiló trappista sajt, akkor is csak 160 forint körüli összeget adtak a feldolgozók a nyerstej kilójáért. Több tehenészet végleg bezárt, legutóbb Zalában.

– Hiába van idén több takarmányunk, mint tavaly volt a nagy aszály miatt, most is nullszaldón vagyunk, mert minden költség megnőtt. Csak egy bálaháló, ami tavaly 70 ezer volt, most 100 ezer forint – mondta egy Tolna vármegyei családi gazdálkodó. – A másik gondunk az, hogy a tej felvásárlási ára évek óta igen alacsony, nem fedezi a költségeket sem, a bevétel nem teszi lehetővé a hosszabb távon kiszámítható működést, sem a fejlesztést.

Ugyanis bár a fogyasztói árak nagyot ugrottak a tejtermékeknél, mi az áremelésből egyáltalán nem részesültünk. Tavaly, amikor 160 forint volt a tej felvásárlási ára, a trappista sajt kilója 6 ezer forintba került a boltban. Vajon hogyan lett a 160 forintos tejből 6 ezer forintos trappista sajt? – tette fel a kérdést a gazdálkodó.

Az Agrárközgazdasági Intézet (AKI) adatai szerint Magyarországon a nyerstej országos termelői átlagára 151,47 forint volt kilogrammonként idén augusztusban. Ez azt jelenti, hogy a nyerstej átlagára 17 százalékkal elmaradt az előző év azonos hónapjához képest.

– A tejfelvásárlási árakban valóban történt változás az elmúlt időszakban – tájékoztatta lapunkat Gamos András szaktanácsadó, aki korábban a Dunamelléki Termelői Szövetkezet elnöke volt.
– Tavaly októberben egy liter tejért 170–200 forintot fizetett a feldolgozó minőségtől függően, decemberben ennél is többet. A gyorsütemű áremelés előtt viszont 130 forintot fizettek egy literért az üzemek.

Jelenleg Tolna vármegyében 155 forint az átlagár, ez lehet kicsit kevesebb vagy több, a minőségtől függően. Az állattartók úgy élik meg a helyzetüket, hogy a megnövekedett költségek miatt ebből még nullszaldóra sem jönnek ki. Gamos András szerint a boltokban lévő árkedvezmények, akciók oka az, hogy az uniós országokban, főleg Németországban, felszabadult egy csomó fölösleges tej, tejtermék, és azért, hogy a saját piacukat védjék, a felesleget „rászabadították” többek között hazánkra. Ami aztán letörte az árakat.

Óvatosak a tejfeldolgozók

Harcz Zoltán, a Tej Terméktanács ügyvezetője korábban arról beszélt, hogy a tejtermelők, tejfeldolgozók, és kiskereskedők is kénytelenek voltak a megnövekedett önköltségeiket tovább hárítani partnereikre, így végső soron a fogyasztókra, ellenkező esetben ugyanis kénytelenek lennének abbahagyni a tevékenységüket.

A tejfeldolgozás nagyon energiaigényes iparág, a tejtermékek gyártása során a pasztörözéskor a fűtés, illetve a hűtés is központi szerepet játszik. A szakember szerint a következő időszak kritikus lesz a magyar tejtermelők számára, amely állománycsökkenést és telepfelszámolásokat okozhat. Egyelőre az óvatosság jellemzi a hazai tejágazatot. A szereplői még arra várnak, hogy kiderüljön, milyen árak lesznek az Európai Unióban, mert a legtöbb tejfeldolgozó vállalkozás ez alapján határozza meg a saját felvásárlási árait.

Forrás: www.teol.hu

MBH Bank: már novemberre egy számjegyű lehet a drágulás éves mértéke

2023. október 10.

Másfél éve nem látott szint alá mérséklődött az élelmiszer-infláció Magyarországon azzal, hogy szeptemberben éves összehasonlításban 15,2 százalékra csökkent az élelmiszerek drágulása – mutattak rá az MBH Bank Agrár- és Élelmiszeripari Üzletágának elemzői a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) által kedden ismertetett inflációs adatokra reagálva. „A mostani adatokat látva csaknem biztosak lehetünk abban, hogy az élelmiszer-infláció már novemberben egy számjegyű lehet” – hangsúlyozták, kiemelve, hogy az élelmiszerek ára 0,2 százalékkal csökkent augusztushoz képest. „Ezzel az boltban fizetendő árak továbbra is kedvező pályán vannak, gyakorlatilag nem változnak, sőt, bizonyos élelmiszerek esetében csökkennek is.”

Éves összevetésben a zsiradékok, valamint a tej- és tejtermékek körében volt a legalacsonyabb az áremelkedés, e kategóriákban már egy számjegyű az élelmiszer-infláció – mondta Héjja Csaba, az MBH Bank Agrár- és Élelmiszeripari Üzletágának szenior elemzője. „Az is fontos, hogy az egyes főcsoportok mindegyikében már 20 százalék alatti az éves drágulás mértéke.”

Az élelmiszer-termékpályák sajátossága, hogy a magasabb feldolgozottsági szintű élelmiszerek ára kevésbé változik, közel sem olyan mértékben, mint például a húсарak, amelyek alapvetően 2-3 hónap késéssel követik azt az árváltozást, ami az élőállatárakban bekövetkezik – magyarázta.

A bank szakértői felhívták a figyelmet arra, hogy a szeptemberi adatok szerint már a liszt, a sertézsír és a margarin is olcsóbb volt, mint az előző év azonos időszakában, de a sajt ára is

visszatért a 2022 szeptemberi szintre. „Ilyet aligha láthattunk az év korábbi időszakában. A tojás és a tej is már csak 2-4 százalékkal drágább, mint tavaly ilyenkor volt.”

Az, hogy éves összehasonlításban több élelmiszer is olcsóbb lett, annak köszönhető, hogy az elmúlt hónapokban a havi árváltozás is kedvezően alakult: olcsóbbak lettek termékek a boltokban, vagy nem változott az árak – mutatott rá Héjja Csaba, aki szerint ezt támasztja alá az is, hogy a szezonaras zöldség-gyümölcsökön kívül többek között már a száraztészta is 2,6 százalékkal olcsóbb, mint augusztusban. „Hasonló mértékű csökkenést láthatunk a tejtermékek esetében is, és 1 százalék körüli mértékben mérséklődött a baromfi húsok ára is.”

Az Élelmiszerügyi és Mezőgazdasági Világszervezet, a FAO világpiaci folyamatokat reprezentáló élelmiszerár-indexe, amely a 2014-2016-os árszínvonalhoz viszonyítja az árakat, 121,5 százalékon állt 2023 szeptemberében. „Ez azt jelenti, hogy jelenleg a világpiacra az árutözsdei termékek ára 21 százalékkal magasabb, mint a 2014-2016 közötti átlagos árszínvonal. E mutató 2022 márciusában, az orosz-ukrán háború kitörésekor 159 százalékon állt, azóta 30-40 százalékpontos csökkenést mérhetünk. Ez a mutató az élelmiszer-gyártáshoz felhasznált alapanyagok, így a búza, a kukorica, a tej, a húsok világpiaci árát méri, ezért fontos indikátor arra vonatkozóan, hogy mire számítsunk a közeljövőben” – magyarázták a szakértők, hozzáfűzve, hogy az élelmiszerárak 2023-ban Magyarországon stagnáló/csökkenő pályát mutatnak. A nyersanyagárak csökkenése eddig csak a liszt bolti árában jelent meg érdemben, de a következő hónapokban várhatóan további termékek árában is tükröződhet. „Viszont arra ne számítsunk, hogy a bevásárlás harmadával olcsóbb lesz, mint tavaly, ugyanis a boltokban látható élelmiszerárak nem csupán a felhasznált anyagok árából képződnek, kiemelt költségtényező például a disztribúció is, és manapság ismét meglehetősen magasak az olajárak” – fogalmazott Héjja Csaba.

„A szeptemberi adatok, valamint az alapfolyamatok alapján továbbra is csaknem biztosak lehetünk abban, hogy az élelmiszer-infláció már novemberben egy számjegyű lehet Magyarországon, hiszen az év eleje óta kisebb mértékben emelkedtek az árak, mint 2020-ban. Sőt, az alapanyagárak csökkenése nyomán az árak további mérséklődésére számíthatunk. Ezzel pedig közeledünk ahhoz, hogy a reálbérek ismét emelkedésnek induljanak, de legalábbis az élelmiszervásárlás terhe csökkenjen a háztartások számára” – foglalták össze az MBH Bank agrár- és élelmiszeripari szakértői.

Forrás: www.penzcentrum.hu

Magyar nyelven is elérhető a mezőgazdasági metán jelentőségéről kiadott szakpolitikai tájékoztató

2023. október 10.

A fenntartható és versenyképes európai állattenyésztési ágazat megteremtésén dolgozó Animal Task Force elnevezésű szervezet az EU Metán Stratégiájára, az üvegházhatású gázok kibocsátására, valamint az állattenyésztési ágazatból származó mezőgazdasági metánkibocsátásra vonatkozó legfrissebb kutatási eredményekre alapozva 2023. júliusában szakpolitikai tájékoztatót adott ki. Tekintettel arra, hogy a jelentés számos fontos, a mezőgazdaság – és ezen belül is kiemelten az állattenyésztés – metán-kibocsátásához kapcsolódó kérdést érint a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elkészítette a szakpolitikai tájékoztató magyar nyelvű fordítását.

A fenntartható és versenyképes európai állattenyésztési ágazatnak a tudásátadason és az innováción keresztül történő megteremtését célul kitűző európai partnerségi szervezet, az Animal Task Force (ATF) a tavalyi évben, az Európai Állattudományi Szövetséggel (EAAP) közösen a nemzetközi szakmai szervezeteket, kutatóintézeteket, gazdálkodókat, ipari szereplőket, civil szervezeteket és politikai döntéshozókat bevonásával

konferencia sorozatot szervezett, melynek keretében számbavételre kerültek az állattenyésztéshez köthető ÜHG-kibocsátásokra vonatkozó legfrissebb kutatási eredmények, valamint a kibocsátás-csökkentési lehetőségek.

Az ATF által 2023. júliusában kiadott szakpolitikai tájékoztató – mely az említett szakmai szimpóziumokon elhangzottakra, valamint az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) értékelő jelentéseire és az EU Metán Stratégiájára támaszkodik – számos olyan kérdést érint, amiről a mezőgazdaság kibocsátása, ezen belül is kiemelten az állattenyésztéshez köthető emisszió kapcsán ritkán beszélnek.

A "Mezőgazdasági metán jelentőségének értékelése és megoldások keresése" című kiadvány többek között az alábbi kérdésekre tér ki:

- A metán, mint üvegházhatású gáz főbb jellemzői és jelentősége
- Miért került a tudósok és a politikai döntéshozók érdeklődési körébe a metánkibocsátás?
- Melyek a legfőbb különbségek a természetes és az antropogén, valamint a biogén és a fosszilis metánforrások között?
- Miért fontos, hogy tudományos kutatások keretében vizsgálják a különböző üvegházhatású-gázok éghajlatra gyakorolt hatásait és hogy a kapott eredmények alapján különbséget tegyünk az egyes gázok között?
- Milyen nemzetközi megállapodások kapcsolódnak a metánhoz és milyen uniós szakpolitikai célkitűzéseket fogalmaztak meg az üvegházhatású-gázok kötődő kibocsátások vonatkozásában?
- Miért nem szükséges az enterális metánkibocsátást nullára csökkenteni a Párizsi Megállapodás célkitűzéseinek eléréséhez?
- Melyik ágazatból származó metánkibocsátást kellene leginkább csökkenteni?
- Mi az oka, hogy jelenleg nem léteznek olyan technológiák, amelyekkel az enterális kibocsátást nullára lehetne csökkenteni?

Az ATF által kiadott "Mezőgazdasági metán jelentőségének értékelése és megoldások keresése" című kiadvány angol nyelven [itt](#) érhető el. A szakpolitikai tájékoztató Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) által elkészített magyar nyelvű fordítását pedig [itt](#) érhetik el. Felhívjuk a figyelmet, hogy az ATF által közzétett szakpolitikai tájékoztató NAK által készített magyar nyelvű fordítása nem a szerző kérésére készült el, a jelentésben található esetleges hibákért vagy hiányosságokért az ATF nem vállal felelősséget.

Forrás: www.nak.hu

Kínában kellene eladni a tejet?

2023. október 11.

Elemzők szerint Kína a világ legnagyobb tejimportőr országa marad.

Kína – még a jelenlegi, rendkívül alacsony egy főre jutó fogyasztás mellett is – nehezen tudja megoldani a lakosság tejtermékekkel való ellátását, a jövedelmek emelkedése nyomán megnövekvő fogyasztás pedig szinte lehetetlenné teszi azt – írja a topagrar.com.

Hozzáteszik, hogy ennek valószínűségét egyértelműen alátámasztja az a tény, hogy a hasonló népességszámú India Kínánál ötször, a negyedrésznyi lakosú USA pedig háromszor több tejet állít elő évente. Ugyanakkor, az ország tejtermelését és fogyasztását jelenleg egymásnak ellentmondó tényezők befolyásolják.

A kínai tejfogyasztás folyamatosan növekszik, és az úgynevezett „ivótej egyenértékre átszámított, termékhiány" (LME) jelenleg is 11,9 millió tonnát tesz ki, vagyis ekkora mennyiséget kellene évente importálni (a jelenlegi mintegy 40 millió tonna saját termelés mellé) a jelenlegi igények teljes kielégítéséhez.

Becslések szerint ez az arányszám 2032-ig 15,0 millió egységre növekszik.

A tavalyi év nagy mennyiségű importja és a belső termelés erőteljes növekedése miatt azonban, átmenetileg jelentős készletek halmozódtak fel az országban, ami az import korlátozásához vezetett.

A Rabobank elemzői azonban meg vannak győződve arról, hogy hosszabb távon Kína a világ legnagyobb tejimportőr országa marad, sőt tejigénye tovább fog növekedni.

Forrás: www.agroinform.hu

Itt vannak a számok: ennyi előleget kapnak a gazdálkodók

2023. október 11.

Az alapszintű jövedelemtámogatásról és néhány termeléshez kötött támogatási jogcímről van szó.

Megjelent a KAP Nemzeti Irányító Hatóság 5/2023. sz. közleménye a 2023. évi fenntarthatóságot elősegítő alapszintű-jövedelemtámogatás, a fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás, valamint egyes termeléshez kötött közvetlen támogatások forintban megállapított keretösszegéről és a maximálisan kifizethető előlegek fajlagos összegéről.

Az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból finanszírozott fenntarthatóságot elősegítő alapszintű-jövedelemtámogatás, az ahhoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatás, valamint a fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 16/2023. (IV. 19.) AM rendelet 2. § (3) bekezdése és a termeléshez kötött közvetlen támogatások igénybevételének szabályairól szóló 17/2023. (IV. 19.) AM rendelet 2 § (3) bekezdése szerint a KAP Nemzeti Irányító Hatóság közleményben állapítja meg ezen rendeletek szerinti közvetlen támogatások forintban meghatározott teljes keretösszegeit, valamint a 2023. október 16-ától kezdődő előlegfizetési időszakban az előlegek forintban kifejezett, 70 %-os maximálisan kifizethető összegeit.

E közlemény alapján előlegfizetéssel az alábbi intézkedések érintettek a <https://kap.mnvh.eu/> oldalon megjelent információk szerint:

Intézkedés megnevezése	Teljes keretösszeg, forint	Előleg fajlagos, forint	maximális összege,
Fenntarthatóságot elősegítő alapszintű-jövedelemtámogatás	286 399 350 000	37 972	
Fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás - emelt összegű	31 299 489 757	22 382	
Fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás - csökkentett összegű	42 384 672 385	12 325	
Termeléshez kötött anyajuhtartás támogatása	8 478 531 069	8 092	
Termeléshez kötött hízottbika-tartás támogatása	1 971 329 883	17 782	
Termeléshez kötött tejhasznú tehéntartás támogatása	26 592 823 168	90 487	

Termeléshez kötött extenzív gyümölcsstermesztés támogatása	2 361 667 553	52 182
Termeléshez kötött intenzív gyümölcsstermesztés támogatása	2 591 701 715	99 340

Forrás: www.agroinform.hu

Uniós oltalomban részesült a Lajta sajt

2023. október 13.

Az Európai Bizottság újabb magyar sajt elnevezését jegyezte be, ezzel 86-ra emelkedett az uniós oltalom alatt álló magyar földrajzi árujelzők száma, így már 33 élelmiszer, 38 bor és 15 pálinka elnevezése védett az EU területén.

A Lajta sajt nevét a Lajta folyóról kapta, amely Győr-Moson-Sopron vármegyében, Mosonmagyaróvárnál ömlik a Mosoni-Dunába. Ezen a földrajzi területen a 20. század első felében szerencsésen találkozott a magas színvonalú tejtermelés a kiváló szellemi tudásbázissal, ennek köszönhetjük az 1930-as években kidolgozott egyedi gyártástechnológiáját.

A Lajta sajt minősége szempontjából meghatározó művelet a sajt földrajzi területen történő, speciális szaktudást igénylő érlelése. A magas páratartalom és a kizárólag fenyőfából készített deszkákon történő, 2 hétig tartó érlelés garantálja a „rúzsflóra” kifejlődését a friss sajtokon. A Lajta sajt hírnevét egyedülálló ízének, zamatának, rendkívül kellemes, szájban elomló állományának, valamint állandó minőségének köszönheti. A sajt kedvelő inycenek kedvelt csemegéje, amely számos szakmai elismerésben részesült, 2011 óta viseli a HÍR védjegyet. A földrajzi árujelző oltalom a jogi védelmen túl növeli a termék megkülönböztethetőségét a kereskedelemben, valamint segíti a fogyasztót a vásárlási döntés meghozatalában, az előállítót pedig terméke népszerűsítésében.

A földrajzi árujelzős agrártermékekről további információ érhető el a www.gi.kormany.hu honlapon.

Forrás: www.kormany.hu

Kezdődik a közvetlen támogatások előlegfizetése

2023. október 16.

Hétfőn elkezdődik a közvetlen támogatások előlegeinek kifizetése, a részfizetésekkel együtt összesen 277 milliárd forint forráshoz jutnak a gazdálkodók az év végéig - jelentette be hétfői sajtótájékoztatóján Budapesten az agrárminiszter.

Nagy István szerint a magyar agrárium a változások időszakát éli, a háborúk és az éghajlatváltozás hatásai nehezítik a termelést, a kihívásokat jelentős erőfeszítések árán lehet csak mérsékelni. A legmeghatározóbb most az EU-ba mennyiségi korlátozás nélkül, vámmentesen érkező ukrán gabona, amely lefoglalná a terménytároló kapacitásokat és ellehetetlenítené a belföldi termelőket, Magyarország ezért kénytelen volt nemzeti hatáskörben intézkedni - emlékeztetett a miniszter. A gazdálkodóknak igazodniuk kell a közös agrárpolitika új előírásaihoz is, ám az igényléseiket a megváltozott szabályok közepette ismét valamennyien be tudták nyújtani - hangsúlyozta.

A miniszter szerint a bizonytalanságok miatt minden pénzügyi segítség felértékelődött. Kiemelte ezek közül az új kamattámogatott forgóeszköz-finanszírozási lehetőségeket, az Agrár Széchenyi Kártya Max+ plusz kamattámogatott hiteleit, a Magyar Fejlesztési Bank kedvezményes kamatozású hitelprogramjait. A kormány ebben a kivételesen nehéz helyzetben

is a gazdák mellett áll, az előlegek kifizetésének minden feltétele biztosított - tette hozzá a tárcavezető.

Feldman Zsolt, a mezőgazdaságért és vidékfejlesztésért felelős államtitkár kiemelte, hogy az uniós agrárpolitika változása miatt más EU-tagállamokban csökkentek a területalapú támogatások, Magyarországon ugyanakkor a kormány kiegészítő finanszírozásával sikerült megőrizni a kifizethető forrás összegét. Idén tavasszal 155 ezer gazdálkodó nyújtott be egységes kérelmet, az előlegfizetés november 30-ig tart, mértéke az uniós jog szerinti maximum, vagyis a teljes támogatási összeg 70 százaléka. Ezen a héten 74 ezer gazdálkodó összesen 54,4 milliárd forintot kap, a következő héten az újraelosztó támogatások kifizetése kezdődhet el - közölte.

Hektáronként számolva az alaptámogatás 37 900 forint, a kis- és közepes gazdaságok újraelosztó támogatása az első 10 hektárra 22 400 forint, 10 és 150 ezer hektár között 12 300 forint előleget jelent. A termeléshez kötött, célzott ágazati támogatásra jogosultak közül a tejhasznú tehén-, a hízottbika- és az anyajuh-tartás, az extenzív- és intenzív gyümölcskertészet számíthat előlegre. Az agrárökológiai programra a jogcím sajátosságai miatt jövőre várhatók a kifizetések - mondta az államtitkár.

Forrás: www.kormany.hu

Sorra zárnak be a kézműves tej- és sajtüzemek itthon: mégis, mi folyik itt?

2023. október 17.

Újabb magyar sajt kapott nemrég rangos elismerést, ezúttal a kiváló minőségű Lajta sajt került uniós oltalom alá. Ugyan a magyar nem tartozik a legnagyobb sajtfgyaszto nemzetek közé, de azért van jó néhány sajt, amire büszkék lehetünk. A témában a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács ügyvezető igazgatójával, Harcz Zoltánnal beszélgettünk.

Meglepte Önöket ez a döntés?

Örömkre szolgál, hogy a Rögös túró (2019, mint hagyományos különleges termék), a Győr-Moson-Sopron megyei Csemege sajt (2020) után harmadik magyar tejtermék is átment a szigorú európai vizsgán. A szakmában ismert volt ez a magyar kezdeményezés, mely a földrajzi árujelzők használatának szabályozásával biztosítja a Lajta sajt hagyományos nevének védelmét az Európai Unió valamennyi tagállamában. Régi szokás az ételeket és italokat származási helyük alapján elnevezni. Egy földrajzi árujelző a származáson kívül számos más jelentést is hordoz: a hagyományokat, a termelői közösséget és annak tudását, speciális termék-karaktert és minőségi szintet is megtestesít. A hazai és az Unió elismerési folyamat több évig tart: már tavaly januárban olvashattunk a „Lajta sajt” (OFJ) mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi árujelzőinek oltalmára irányuló kérelemről a Földművelésügyi Értesítőben, majd a „Lajta sajt” elnevezés bejegyzése iránti kérelmet 2023 júniusában az EU Bizottság is közzé tette.

Mi az, amivel a Lajta sajt kitűnik a többi magyar készítménytől?

A „Lajta sajt” egy zsíros, tehéntejből készített rúzsflóras, félkemény sajtkülönlegesség, mely sózott, érlelt, kérgezett, kissé lágy állományú, röglyukas kézműves sajt. A sajt egyenletesen sárgás-vörösszínű, sűrűn röghézagos, jól vágható, kissé lágy, omlós. Speciálisan Győr-Moson-Sopron vármegyében állítják elő, amely Magyarország észak-nyugati területének hagyományos tejtermelő vidéke. A „Lajta sajt” minősége szempontjából az előállítás lépései közül meghatározó művelet a sajt földrajzi területen történő érlelése. A termékleírás szerint a magas páratartalom és a kizárólag fenyőfából készített deszkákon történő érlelés garantálja a minőséget, valamint a „rúzsflóra” kifejlődését a friss sajtokon.

Összességében, hogyan alakul idén a sajtfgyaszto, és sajtkermelés Magyarországon?

A hazai sajt fogyasztás „békeidőben” lassan emelkedő tendenciát mutat, azonban sajnálatosan jóval elmarad az európai átlagtól, annak csupán a fele. A sajt előállítás alapvetően ugyancsak növekvő pályán mozog, a válságok, a magas infláció azonban természetesen a termelésre és különösen a drágább prémium, kézműves és gyártói márkás sajtok fogyasztására is kedvezőtlen hatással volt.

Az energiakrízis milyen hatással van az ágazatra?

A drágábbá vált logisztika, a pasztörözés, a hűtés (illetve ezek energiaigénye), de a munkabérek emelkedése, vagy a csomagolóanyag beszerzése is mind olyan tényező, ami egyértelműen drágítja a tejtermékeket. A magas energiaigényű porítás (hő) vagy vaj előállítás (hűtés) helyett gyakran az egyszerűbb, olcsóbb termékek (sajt, dobozos tej) irányába mozdultak el az európai gyártók. A fogyasztók az infláció okán aktívabban keresik az akciókat, illetve a kevésbé drága tejtermékek felé fordulnak. Csökken a friss, a bio és a prémium termékek vásárlása. A saját márkás termékek, valamint a diszkontok piaci részesedése Európa-szerte megemelkedett.

Megéri-e belevágni a sajt készítésbe idehaza? Bonyolult mesterség?

Mindenekelőtt szükséges hozzá egy infrastruktúra (azaz egy sajtüzem vagy műhely), elsődleges alapanyag (nyerstej), de nélkülözhetetlen a szaktudás és leginkább a felvevő piac. Alapvetően két út áll a vállalkozások előtt: vagy egyedi különleges (kézműves) sajtot kell készíteni, vagy versenyezni kell tudni a gyakran mérethatékonyabb, specializáltabb külföldi sajtüzemekkel, akik időszakonként rendkívül olcsón is tudnak hazánkba sajtot szállítani.

Előzetesen, mielőtt bárki belevág a sajt készítésbe, tudnia kell - vagy például piackutatásokon keresztül fel kell mérnie -, hogy milyen piacra szeretne gyártani, van-e számára piaci rés (kereslet). A hazai tapasztalatok sajnos azt mutatják, hogy a közelmúltban számos kis tejüzem, illetve kis sajtüzem bezárt.

Mivel évente 50-60 ezer tonna sajt érkezik hazánkba külföldről, van lehetőség arra, hogy a hazai sajt előállítás vissza tudjon nyerni valamennyit a boltok polcaiból. Ezt tudná segíteni az, ha például megjelenhetne a Magyar Élelmiszerkönyv trappista sajt szabályozásáról szóló fejezete, ha a (trappista) sajtok áfája csökkenhetne, vagy ha a hatóságok segítenének gátat szabni az előállítási költségnél alacsonyabb árú sajt importnak.

Forrás: www.hellovidek.hu

Növekszik az importtermékek aránya a boltok polcain

2023. október 18.

Nem zárult, hanem nőtt az olló a kiskereskedelmi árak és az ipari termelői árak (vagyis átadási árak) között – mondta lapunknak Nobilis Márton, az agrártárca élelmiszeriparért és kereskedelempolitikáért felelős államtitkára. Úgy látja, növekedett az importtermékek aránya a boltokban, a téren szerinte a kiskereskedelemnek önmérsékletet kellene tanúsítania.

– A Nébih újra vizsgálja a hazai kiskereskedelemben levő magyar termékek arányát. Az agrártárca hogyan értékeli, nőtt vagy csökkent a magyar termékek súlya a boltokban?

– Valóban most indult a Nébih vizsgálata, a szervezet két évente elemzi az import- és a magyar termékek arányát. Mi úgy látjuk, hogy az infláció nyomán érzékelhetően megnőtt a nemzetközi élelmiszer-kereskedelmi láncokban az import és a saját márkás (nem itthon gyártott) termékek aránya. Annak, hogy ez a helyzet – a multik polcain a hazai termékek alacsony aránya – előállt, az elsődleges oka a hazai élelmiszer-feldolgozás átgondolatlan, '90-es évekbeli privatizációja. Ezen kívül óriási felelőtlenség volt a piacot szerző multinacionális kiskereskedelmi láncoknak még a betelepedésük idején – az EU-csatlakozás előtt – nem feltételül szabni a hazai termékek megfelelő polcarányát. A legutóbbi felmérés során azt tapasztaltuk, hogy a multik tíz százalékkal növelték az importtermékek arányát a hazai élelmiszerekkel szemben. Ez egy jelentős arányváltás, ezért is kértem a multik képviselőitől, hogy ezen a tendencián lehetőség

szerint változtassanak. Pedig korábban ígéretet tettek, hogy a magyar termékeket részesítik előnyben az importtal szemben. A kormányzati szándék is ezt célozza, például a Magyar vidékfejlesztési program 750 milliárd forint keretösszegében is van elkülönítve erre pénz. A hazai termékek előnyben részesítése ma már nemcsak nemzetgazdasági, hanem nemzetbiztonsági kérdés is. A hazai termékek megjelenítése a boltokban egy ország szuverenitását jelzi.

– Ugyanakkor az importtermékek piacot növelnek, ami versenyhelyzetet teremt. Ez pedig elősegítheti az infláció csökkenését.

- Az élelmiszer-infláció csökkenése nélkül is elérhető. Emlékeztet, hogy tavaly év végén, idén év elején volt az infláció csúcsa. Ebben az időszakban az élelmiszeripar áradási árai átlépték az 50-60 százalékos növekedést, amelyet az élelmiszer-kereskedők (nem azonnal ugyan), de átvettek és érvényesítették a kiskereskedelmi árakban. Ezt követően ütemesen csökkent az áradási árak növekedése. Ma az ipari termelői árak 6 százalék körüli növekedést mutatnak, míg az élelmiszer-kiskereskedelmi árak még mindig 15 százalék felett voltak. Nem látszódik az olló záródása. Ha abból indulunk ki, hogy az infláció csúcsán igazodtak az áradási árakhoz, akkor most is ezt kellene tenniük. Mivel úgy érzékeljük, hogy a kiskereskedelem sokkal lassabban követi ezt a folyamatot, azt kell mondjam, hogy kamatos kamattal kapják vissza az akkor megnövekedett költségeiket. A kormányzat közben igyekszik ösztönözni a fogyasztást, elég csak arra gondolni, hogy lehetővé vált a Szép-kártyákkal történő fizetés a boltokban, vagy említhetném a nyugdíjkorrekció 190 milliárd forintját, amelynek jelentős része az élelmiszer-kereskedelemben jelenik majd meg. A kereskedelmi láncoknak a tartós árcsökkentéssel kellene igazodniuk a fogyasztás ösztönzéséhez. Szóval nem véletlenül használtam az ársarcos jelzőt a multikra egy szakmai konferencián. Az a meglátásom, hogy az ipari áradási és kiskereskedelmi árak alakulása között nem záródott, hanem nyílt az olló.

– Van arra szabály, hogy milyen arányban kell a magyar és importtermékeket megjeleníteni a boltokban?

– Erre nincs. Arra van, hogy a közétkeztetésben milyen arányban (80 százalék) kell magyar alapanyagokat használni az ételek előállításához. A kiskereskedelemben éppen az uniós szabályok, az áruk szabad áramlása miatt nem lehet, de nincs is szükség rá. Egyszerűen önmérséklet kell.

– A magyar feldolgozóipar sem a hazai alapanyagok felhasználásáról híres.

– Van erről egy beszédes adat. A multik ma a magasan feldolgozott termékek alapanyagát 87–90 százalékban importálják, míg 2010-ben ez az arány 53–61 százalékon állt. Természetesen a kormányzat számára is világos, hogy ezen a területen javítani kell, kutatás-fejlesztési, beruházási ösztönzésekkel, pályázatok kiírásával. Mindez előremozdíthatja a hazai alapanyagot előállító ágazat fejlődését és lehetőséget biztosít a magyar alapanyagok felhasználásának növeléséhez.

– Hogyan értékeli, mikor térhet vissza az élelmiszer-kereskedelemben a fogyasztás növekedése?

– A helyzet az, hogy a kiskereskedelmi forgalom csökkenése nagyrészt bázishatás. Nem szabad elfelejteni, hogy 2022-ben jelentős kormányzati transzfer volt (például szja-visszatérítés), és az első féléves adatokat a megnövekedett elkölthető jövedelem dobta meg. Ha kivesszük a statisztikából ezt az időszakot, az látszik, hogy az élelmiszer-fogyasztás csak egy kicsit csökkent vagy inkább stagnált. Arra számítok, hogy hamarosan újra növekedni fog a fogyasztás. Az pedig biztos, hogy a reálbérek újbóli növekedésével ismét megindulhat az élelmiszer-kereskedelmi forgalom növekedése.

Forrás: www.magyar nemzet.hu

Eurobarométer felmérés készült az európaiak állatjóléti attitűdjéről

2023. október 19.

Az uniós polgárok nyilatkoztak elégedettségükről és igényeikről.

Az állatok jólétének védelme elengedhetetlen az európaiak számára, amint azt egy ma közzétett Eurobarométer-felmérés eredményei is mutatják. A különleges Eurobarométer felmérés 2023. március 2. és 26. között készült. Összesen 26 376 válaszadót kérdeztek meg a 27 EU-tagállamból, különböző társadalmi és demográfiai csoportokból. A Farm to Fork stratégia -amely az Európai Zöld Megállapodás középpontjában áll- célja, hogy az élelmiszer-rendszereket igazságossá, egészségessé és környezetbaráttá tegye. Az EU állatjóléti normáinak javítása e stratégia fontos részét képezi. A Bizottság intenzíven dolgozik az EU állatjóléti jogszabályainak olyan felülvizsgálatán, amely figyelembe veszi az ellátási lánc valamennyi szereplőjének igényeit. A jogszabály négy lába közül az állatok szállítás közbeni védelméről szóló javaslata van a leginkább előrehaladott formában, és ez várhatóan majd 2023. decemberében kerül bemutatásra.

Az európaiak nagy többsége (84%) úgy gondolja, hogy a haszonállatok jólétét a jelenleginél jobban kell védeni hazájában. Hasonlóan (83%) támogatják az állatok szállítási idejének korlátozását. A válaszadók csaknem háromnegyede (74%) támogatja a kedvtelésből tartott állatok jólétének jobb védelmét országában.

Az európaiak több mint 90%-a úgy véli, hogy a gazdálkodási és tenyésztési gyakorlatoknak meg kell felelniük az alapvető etikai követelményeknek. Ide tartozik az állatoknak elegendő hely, elegendő élelem és víz biztosítása, az igényeiknek megfelelő környezet, valamint a megfelelő kezelés biztosítása. A felmérés azt is kimutatta, hogy a válaszadók nagyon aggódnak a vágóhidakon lévő állatok jóléte miatt.

Az EU-n kívüli országokból származó élelmiszerek behozatalát illetően tízből több mint nyolc európai (84%) gondolja úgy, hogy a jelenlegi állatjóléti helyzeten változtatni kellene, akár az EU állatjóléti szabályainak az élelmiszerimportra történő alkalmazásával, akár az élelmiszerek alkalmazott szabványoknak megfelelő címkézésével.

A 2023 márciusában készült interjúk ellenére, amikor az élelmiszerárak már nagyon magasak voltak az infláció miatt, a válaszadók 60%-a jelezte, hogy hajlandó lenne többet fizetni az állatjólét-barát gazdálkodási rendszerből származó termékekért. Körülbelül egynegyedük (26%) hajlandó lenne akár 5%-kal többet fizetni az állatjóléti szempontból kedvező élelmiszerekért.

Mivel a kérdőívezéssel lefedett országok közt Magyarország is szerepel, és készült külön országos összesítő adatlap is, pár kattintás után összehasonlítható, hogy mit gondolnak az itthoni fogyasztók az egyes kérdésekben az átlagos, összesített véleményhez képest.

Az állatvédelmi szervezetek viszont nem elégedettek. Kihangsúlyozzák, hogy 2020-ban az Európai Bizottság (EB) kötelezettséget vállalt az állatjóléti jogszabályok felülvizsgálatára a Farm to Fork Stratégia részeként, de a jelenlegi politikai ciklus végéhez közeledve az EB most elmulasztotta az állatjóléti jogszabályok felülvizsgálatát, mivel a négy ígért rendelet (szállítás közbeni jólét, gazdasági haszonállatok védelme, megfelelő körülmények biztosítása leöléskor, állatjóléti címkézés bevezetése) közül csak egyet teljesít. Az érem másik oldalán viszont megjelent még egy szeptemberi ülés kapcsán, hogy a fenntarthatóbb mezőgazdasági modell megvalósítása érdekében szorosabban kell együtt dolgozni az agrárgazdasági szereplőkkel. Bízunk benne, hogy ennek eredményeként aktívabb párbeszéd veszi kezdetét a haszonállatot tartó gazdálkodókkal, és közös, emelt szintű állatjólét valósítható meg az unióban olyan intézkedések mentén, melyek tudományos felméréseken alapulnak, és nem támasztanak az állattartók elé teljesíthetetlen célokat.

Forrás: www.nak.hu

Megjött az olcsóbb tej

2023. október 23.

A nyerstej ára jelentősen csökkent az egy évvel ezelőttihez képest, amikor „hadijelentések” érkeztek a tejtermelés frontjáról az elszálló energiaárak miatt. A tejtermékek is olcsóbbak lettek.

A nyerstej termelői ára jelentősen csökkent az egy évvel ezelőttihez képest. A nyár végén, 2023 augusztusában az Európai Unióban 17 százalékkal, az Egyesült Államokban 18 százalékkal, Új-Zélandon 27 százalékkal volt olcsóbb a nyerstej 2022 nyolcadik hónapjához képest – derül ki az Agrárgazdasági Intézet (AKI) honlapján megjelent összefoglalóból.

Az intézet piaci árfigyelő rendszerének (AKI PÁIR) adatai szerint Magyarországon a nyers tej országos termelői átlagára 153,57 forint/kilogramm volt 2023 szeptemberében. A nyers tej átlagára 1 százalékkal emelkedett 2023 szeptemberében az egy hónappal korábbihoz képest, miközben 20 százalékkal elmaradt az előző év azonos hónapjának átlagárától. A KSH adatai szerint a pasztörözött 2,8 és 1,5 százalék zsírtartalmú ESL tej, a 12 százalék zsírtartalmú tejföl, a 2,8 százalék zsírtartalmú dobozos tartós, azaz UHT tej, a 20 százalék zsírtartalmú tejföl, a gyümölcsös joghurt, a trappista tömbsajt fogyasztói ára mérséklődött 2023 szeptemberében az egy hónappal korábbi adatokhoz képest.

A nyerstej felvásárlási ára részben azért csökken, mert az Európai Unióban bővült a tejtermelés, ami túlkínálatot eredményez. Emellett a magas infláció következtében Európa-szerte visszaesett a vásárlók tej- és tejtermék-fogyasztása.

Az elmúlt év végén Harcz Zoltán, a Tej Terméktanács ügyvezetője még arról számolt be a Világgazdaságnak, hogy a tejtermelők, a tejfeldolgozók és a kiskereskedők is kénytelenek voltak áthárítani partnereikre és a fogyasztókra önköltségük növekedését. A tejfeldolgozás energiaigényes iparág, a tejtermékgyártás során a pasztörözéskor a fűtés, illetve a hűtés is fontos. Az Agrárközgazdasági Intézet akkori adatai alapján a nyers tej országos termelői átlagára kilogrammonként 213,41 forint volt. A nyers tej átlagára 2022 novemberében 78 százalékkal haladta meg 2021 azonos hónapjának átlagárát. Hasonló mértékű volt a drágulás az Európai Unióban is.

Forrás: www.mfor.hu

Jövő év elején indulnak az új agrár- és vidékfejlesztési pályázatok

2023. november 1.

Elkészült a 2024. évi pályázati menetrend az agrár- és vidékfejlesztési támogatásokhoz, csaknem 2900 milliárd forintnyi forrás áll a gazdák rendelkezésére – jelentette be közösségi oldalán Nagy István agrárminiszter.

A tárcavezető emlékeztetett, Magyarország Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervét 2022. november 7-én fogadták el Brüsszelben, amely az idei évtől egészen 2027-ig tartalmazza a magyar agrár- és vidékfejlesztési támogatások kereteit, lehetőségeit a gazdálkodók, élelmiszer-előállítók és a vidéki térségeink települései számára. A minisztérium célja, hogy versenyképes, 21. századi, modern mezőgazdaság és feldolgozóipar működjön Magyarországon.

Nagy István rávilágított, hogy a tavalyi aszály, a háborús infláció, az elhibázott brüsszeli szankciók és a vámmentes ukrán termények okozta piaci kihívások rendkívüli körülményeket teremtettek a mezőgazdaságban. Ebben a helyzetben pedig az a felelősségünk, hogy a 600 milliárd forintnak megfelelő uniós vidékfejlesztési forrás 80%-os, azaz 2300 milliárd forintnyi magyar kormány általi kiegészítésével az agrár- és vidékfejlesztési támogatásokat a lehető legcélszerűbben és legelőremutatóbban használjuk fel. Ez a forrás elegendő a hozzáadott

érték növelésére, az élelmiszertermelésünk fenntarthatóságának erősítésére, a hazai gazdaság- és vidékfejlesztési célok megvalósítására, valamint az uniós zöld elvárások egyidejű teljesítésére is – tette hozzá.

Hangsúlyozta, 2024. elejétől megkezdődik az új agrár- és vidékfejlesztési pályázati felhívások és támogatási jogcímek meghirdetése, melynek 69 kiírásból álló menetrendje itt érhető el. A tervek a külső körülmények okán kis mértékben módosulhatnak. A jövő év végéig tervezett menetrend kialakítását nem írja elő jogszabályi kötelezettség, de a jelenlegi nehezebb gazdasági, piaci és finanszírozási környezetben az érintettek számára fontos a tervezhetőség és kiszámíthatóság. Valamennyi támogatási konstrukció esetében széleskörű szakmai egyeztetést folytatunk, kikérjük valamennyi érintett szakmai szervezet és intézmény javaslatait, véleményét, valamint be fogjuk vonni őket az elmúlt évek gyakorlata alapján a pályázati felhívások és támogatási konstrukciók előkészítésébe – hívta fel a figyelmet a miniszter.

A tárcavezető tájékoztatót, hogy az első pályázat meghirdetése 2024. februárjától indulhat, elsősorban az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó konstrukciókkal. Márciusban jelenhet meg a mezőgazdasági és élelmiszeripari beruházások első pályázati csomagja, amely magában foglalja az élelmiszeripar, a takarmányipar, a kertészet és az állattartás beruházásait segítő felhívásokat. Ugyancsak tavasz elején tervezzük azokat az ökológiai szempontból fontos földhasználat-váltást segítő támogatásainkat elindítani, amelyekhez utána többéves fenntartási támogatás igénybe vételének lehetősége is megnyílik. Nyárra készülhet el a generációváltást segítő felhívás, míg ősze várhatók a vidékfejlesztési pályázati konstrukciók. Mindezek mellett az év végére egy újabb beruházási pályázati csomag meghirdetését időzítjük, amely a precíziós gazdálkodást vagy éppen terménytisztítás-szárítás technológiai megújulását segíti – sorolta a miniszter.

Kitért arra is, a meghirdetett pályázatok lehetőséget biztosítanak majd a kis-, közepes- és nagygazdaságok számára egyaránt, hogy az elmúlt két év gazdasági-piaci változásaira reagálva, a termelésüket hatékonyabbá tegyék vagy akár a több lábon állás irányába nyithassanak. A támogatásokkal 11 olyan szakmai programot fogunk megvalósítani, amelyek a gazdaságfejlesztést, a zöld jövő feltételeinek megteremtését és a megújuló vidéket segítik. 2027-ig ezek révén gazdaságfejlesztésre 1500 milliárd forintot, míg a zöld jövő feltételeinek megteremtésére 1000 milliárd forintot fordítunk majd – fűzte hozzá Nagy István.

A miniszter szerint megvan az erőnk és rendelkezésre állnak az eszközeink is ahhoz, hogy új pályára állítsuk a magyar mezőgazdaságot és élelmiszeripart. Az a célunk, hogy 2030-ra az agrárium termelékenysége a másfélszeresére, a hozzáadott érték a kétszeresére nőjön, az export pedig 50 százalékos növekedéssel 15 milliárd euróra emelkedjen.

Forrás: www.kormany.hu

Így változhat a túró rudik ára az áfacsökkentés után: sok vásárló nem azt kapja, amire számított

2023. november 2.

„Hiába fog csökkenni a túró desszertek áfája, ez sem a kereskedőknek, sem a gyártóknak, sem a vásárlóknak nem lesz igazán számottevő változás” – nyilatkozta a Pénzcentrumnak egy élelmiszeripari szakember. A csökkenés mértéke ugyanis egy darab édesség esetén rendkívül csekély. Ezzel együtt a szakértő azt már könnyebben el tudja képzelni, hogy a boltok többször, könnyebben és némileg nagyobb mértékben fognak majd túró rudi akciókat hirdetni. Ezzel együtt Harcz Zoltán a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács ügyvezető igazgatója üdvözlö a változást, ám azt ő is hangsúlyozta, hogy az árak alakulásáról most még nehéz beszélni, hosszú távon azonban a túró desszertek árát a piac fogja meghatározni, nem az áfatartalom mértéke.

Kedd éjszaka törvényjavaslatdömping érkezett a parlament oldalára a kormány részéről. Ezek között található többek között a 2024-es adócsomag a maga 187 oldalával. Ebből szűrta ki elsőként a Portfolio, hogy bizony a desszert jellegű sajtékészítmény áfakulcsa az eddigi 27 százalékról 18 százalékra csökkenne 2024. január elsejétől. Az adócsökkentés jelen esetben azt jelenti, hogy a túró desszerteket/túró rudikat a jövő év elejétől az eddigi 27 százalék helyett már csak 18 százalékos áfa kulcs terhelné.

A gyakorlatban mindez azt jelentené, hogyha az áfacsökkentés hatását teljes mértékben érvényesítik a kereskedők, vagyis odaadják a fogyasztónak és nem nyelik le, akkor a normál (30g-os) legnépszerűbb pöttyös túró rudi jelenlegi, jellemzően 240-260 forintos ára valahol 223-242 forint között alakulna. Természetesen ez csak akkor lenne igaz, ha az év végéig mondjuk nem drágulna a termék. A kérdés csak az, hogy ez valóban megtörténhet-e az áfakulcs csökkentése után?

Kinek jó ez az egész?

A Pénzcentrumnak nyilatkozó élelmiszeripari szakember szerint a túró rudik esetében kevésbé értelmezhető jelenleg az áfacsökkentés. Egyfelől a gyártókat más egyéb, komoly adók terhelnek, úgy mint a neta vagy éppen az Európában rekordmagas EPR-díjak. De a kereskedőknek is megvan a maguk nyűgje a kiskereskedelmi adóval, illetve a kötelező akciókkal. Ezért a szereplők mindennek örülnek, amik a zsebükben maradhat, így például az áfacsökkentésből származó többlet.

Azt gondolom, lehet szidni a gyártókat, kereskedőket, hogy lenyelik az áfát, de azért azt látni kell, hogy máshol busásan megfizetik ennek a többszörösét - vélekedett a szakember, aki szerint a túró rudik esetében például ez a mértékű áfatartalom-csökkenés eléggé elhanyagolható mértékű. Azt látni kell például a termékkategória esetében, hogy a hűtött termékeknél például az energiaárak függvényében sokkal masszívabb a többlet költség, mint például ez az áfakülönbözet.

De azt is gondolom, hogy ez az adócsökkentés annyira kismértékű magának az egyes termékek árához képest, hogy drágább lenne átcímkezní az árcédulákat, mint inkább úgy hagyni azokat. Persze a legnagyobb kiskereskedők esetében számíthat ez a tizenpár forintos többlet túró rudinként az év végén, de számottevően nem egy óriási befolyásoló tényező - mondta el lapunknak a szakember, aki kiemelte, ez az intézkedés érdemben nem segít sem a vásárlóknak, sem a gyártóknak, sem a kereskedőknek.

Ugyanakkor azt inkább el tudom képzelni, hogy a boltok sokkal jobb szívvvel, könnyebben fognak mondjuk túró rudikat akciózni. És mondjuk a 20 forintos akciók helyett, lazábban durrantanak majd 30 forintosokat is - emelte ki. A szakemberrel a rudik kapcsán beszélgettünk magáról az áfacsökkentésről is, amit be lehetne vezetni inkább több alapélelmiszerre is, semmint a túró rudikra. Nagymértékű áfacsökkentésekre egyébként vannak is jó EU-s példák, akár a lengyeleknél vagy a románoknál. Az ilyen komoly, széleskörű vágások ráadásul, hogyha szigorú ellenőrzések alá vetik a szereplőket, akkor a társadalom széles köre számára is okozhatnak pozitív változásokat, nevezetesen hogy nem a gyártók, kereskedők nyelik be ezeket az összegeket, hanem a „kedvezményeket” továbbítják a vásárlók felé.

Serkentheti a fogyasztást

Lapunk megkereste az áfacsökkentéssel kapcsolatban Harcz Zoltánt, a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács ügyvezető igazgatóját is. Ő azt mondta lapunknak, hogy üdvözik a lépést, már csak azért is, mert tejtermékek fogyasztásában a magyarok elmaradnak az európai átlagtól, és minden ilyen döntés pozitívan segíthet ezen.

Az esetleges árváltozásokkal kapcsolatban viszont nem lehet egyértelmű ígéretet tenni. Egyfelől a tejdesszertek piaca rendkívül bonyolult és szerteágazó Harcz szerint, aki azt is mondta a Pénzcentrumnak, hogy nehéz összehasonlítani a sajátmárkás termékeket, a leghíresebb márkákkal. A szakértő szerint azonban rövid távon, a törvény bevezetésekor

alakulhatnak úgy a dolgok, hogy a vásárlók árcsökkenést tapasztaljanak. Ezt ugyanis a tejek 5 százalékos áfájára csökkentésénél is tapasztalták.

Ez azonban egy rövidtávú folyamat, ezután az emberek és a piac is megszokja a kialakult helyzetet, onnantól pedig kizárólag a piac, a kereslet kínálat fogja meghatározni a túró desszertek árát is - hangsúlyozta lapunknak Harcz Zoltán.

Forrás: www.penzcentrum.hu

Újabb hírek jöttek a túró rudikról: mégsem úgy van, ahogyan sokan hitték

2023. november 3.

A napokban jött a hír, miszerint csökkentik a túró desszertek áfáját, ami sokaknak örömhíréül szolgálhatott. Ugyanakkor egy élelmiszeripari szakember tisztázta a dolgokat: hiába fog csökkenni a túró desszertek áfája, ez sem a kereskedőknek, sem a gyártóknak, sem a vásárlóknak nem lesz igazán számottevő változás. Ennek az az oka, hogy a csökkenés mértéke egy darab édesség esetén rendkívül csekély. Az viszont elképzelhető, hogy a boltok többször, könnyebben és némileg nagyobb mértékben fognak majd túró rudi akciót hirdetni.

A gyakorlatban mindez azt jelentené, hogyha az áfacskökkentés hatását teljes mértékben érvényesítik a kereskedők, vagyis odaadják a fogyasztónak és nem nyelik le, akkor a normál (30g-os) legnépszerűbb pöttyös túró rudi jelenlegi, jellemzően 240-260 forintos ára valahol 223-242 forint között alakulna. Ez persze csak akkor lenne igaz, ha az év végéig nem drágulna a termék.

Azt gondolom, lehet szidni a gyártókat, kereskedőket, hogy lenyelik az áfát, de azért azt látni kell, hogy máshol busásan megfizetik ennek a többszörösét. De azt is gondolom, hogy ez az adócsökkentés annyira kismértékű magának az egyes termékek árához képest, hogy drágább lenne átcímkezni az árcédulákat, mint inkább úgy hagyni azokat. Persze, a legnagyobb kiskereskedők esetében számíthat ez a tizenpár forintos többlet túró rudiként az év végén, de számottevően nem egy óriási befolyásoló tényező - mondta a szakember.

Kiemelte, hogy az intézkedés érdemben nem segít sem a vásárlóknak, sem a gyártóknak, sem a kereskedőknek. Azt azonban elképzelhetőnek tartja, hogy a boltok gyakrabban és könnyebben fognak tudni akciózni, és a 20 forintos akciók helyett akár 30 forintosak is lehetnek majd.

Nem csak a túró rudi áfája csökkent

Szinte mindenhol csak a túró rudiról olvashatunk hallhatunk, érdemes kiemelni, hogy a módosítás nemcsak erre az édességre vonatkozik, az áfakulcs-csökkentés egy sor másik termékre is érvényes lesz. A kormány módosítja az Áfa törvény azon mellékletét is, amely felsorolja a 18 százalékos kedvezményes áfa-kulccsal adózó termékeket. Konkrétan az szerepel ebben a részben, hogy a desszert jellegű sajt készítmény áfakulcsa az eddigi 27 százalékról 18 százalékra csökkenne 2024. január 1-től. Vagyis áfakulcs-csökkentést hajt végre a kormány a következő évtől egy konkrét termékkör esetében, amibe többek között a túró rudi is bele esik - írja a Pénzcentrum.

Íme, néhány konkrét termék, amihez jövő év január elsejétől olcsóbban juthatunk majd hozzá:

- EXQUISA Desszertjellegű sajt készítmény, 400 g, áfonya,
- Philadelphia Milka szendvicskrém alpesi tej felhasználásával készült tejszokoládéval 175 g,
- Kockás nagy túrórúd 5 x 50 g (250 g),
- Danone Oikos vaníliaízű krémtúró 130 g,
- Milli Túrógombóc krémtúró 90 g,
- High Protein krémtúró MILBONANIKA Krémtúró, 80 g.

Forrás: www.agrarszektor.hu

Reménykeltő itthon is: két éve nem voltak ilyen olcsók az élelmiszerek a világban

2023. november 3.

Nagyobb emelkedést egyedül a tejtermékeknél mértek a FAO szokásos összesítése szerint. Az ENSZ élelmezésügyi hivatalának a világpiaci árindexe októberben több mint két éve a legalacsonyabb szintre zuhant, a cukor, a gabona, a növényi olajok és a hús árának csökkenése miatt – írta a Reuters.

Az Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezet (FAO) árindexe, amely a világszerte leginkább forgalmazott élelmiszeripari árucikkeket követi nyomon, októberben 120,6 pontra csökkent, ami 2021 márciusa óta a legalacsonyabb szint volt.

A FAO gabonaárindexe átlagosan 125,0 pont volt, 1,3 ponttal alacsonyabb szeptemberhez képest.

A búza nemzetközi ára októberben 1,9 százalékkal csökkent, ami a korábban vártnál általában magasabb kínálatot és az exportőrök közötti erős versenyt tükrözi – közölte a szervezet. A gabonakínálatról és -keresletről szóló külön jelentésben a FAO fenntartotta a világ idei gabonatermésére vonatkozó előrejelzését, amely 2,819 milliárd tonna, 0,9 százalékkal magasabb az előző évinél.

A jelentés szerint az orosz–ukrán háború elhúzódó hatásai, beleértve a földekhez való korlátozott hozzáférést és az alacsony termelői árakat, valamint az ideálisnál kedvezőtlenebb időjárási viszonyokat, a búzatermelés területének a csökkenéséhez vezetnek.

Egyedül a tejtermékek mentek szembe az eddigi árcsökkenési tendenciával, és a FAO-index 2,4 ponttal, 111,3 pontra emelkedett, kilenc egymást követő hónapnyi esést követően – ezt leginkább a tejpor világpiaci áránál lehetett érzékelni, az importkereslet megugrásának köszönhetően.

Forrás: www.vg.hu

Részleges teljesítés után is fizethető támogatás az AÖP-ben

2023. november 3.

Az agrártárca még az idei évben bevezeti az Agro-ökológiai Programban (AÖP) vállalt gyakorlatok részleges teljesítése esetén alkalmazandó sávós kifizetési rendszert.

Az idén útjára indított AÖP-ben a gazdálkodó teljes gazdaságával vesz részt, s támogatásra teljes mezőgazdasági területe után akkor jogosult, ha a program feltételeit teljesíti. Azonban az első kérelmezési és kérelemfeldolgozási tapasztalatok rámutattak, hogy a programban vállalt kötelezettségeket csak részben teljesíteni képes termelők esetében is helye lehet kifizetésnek. Ezért az Agrárminisztérium úgy döntött, hogy a részleges teljesítésekre sávós kifizetési rendszert dolgoz ki, amit az Európai Bizottsággal sikerült úgy jóváhagyatnia, hogy az már a 2023-ban benyújtott kérelmekre is alkalmazható legyen.

A részleges teljesítés lehetőségének ellenére az AÖP továbbra is egy olyan támogatási konstrukció, melyben kizárólag a jogosultsági feltételek üzemi szinten történő vállalása és maradéktalan teljesítése alapján állapítható meg és fizethető ki teljes összegű támogatás. A most bevezetett sávós kifizetési rendszer annak lehetőségét teremti meg, hogy az AÖP feltételeinek részleges teljesítése esetén egy csökkentett támogatási összeg kifizethető legyen. Ennek eredményeként a tárca módosította a 15/2023. (IV. 19.) AM rendeletet „az Agro-ökológiai Programhoz kapcsolódó támogatás igénybevételének részletes szabályairól”, amely tartalmazza a csökkentett kifizetések leírását. A rendeletmódosítás a 2023-ban egységes kérelmet benyújtó valamennyi gazdálkodóra nézve kedvezőbb helyzetet teremt, ezzel

kapcsolatos tennivaló nincs, a Kincstár az új feltételek szerint fogja a támogatási döntéseket meghozni.

A részleges teljesítés esetén alkalmazott kifizetések a következőképpen alakulnak:

1. A mezőgazdasági termelő minden a gazdaságában releváns földhasználati kategóriában (szántó, ültetvény és gyep) teljesíti az összes választott gyakorlatot - 100%-os kifizetés.
2. A mezőgazdasági termelő csak egy földhasználati kategóriában nem teljesíti a választott gyakorlatot/gyakorlatokat, de a gazdaság teljes területének legalább 70%-án teljesíti a gyakorlatokat - 50%-os kifizetés.
3. A mezőgazdasági termelő csak egy földhasználati kategóriában nem teljesíti a gyakorlatot/gyakorlatokat, de a gazdaság teljes területének legalább 50%-án teljesíti a gyakorlatokat - 30%-os kifizetés.
4. A gazdálkodó nem teljesíti a választott gyakorlatokat egynél több földhasználati kategóriában, vagy a gazdaság teljes területének több mint 50%-án - nincs kifizetés.

Forrás: www.kormany.hu

Bűntudatkeltés kontra felelősségvállalás – tényleg baj, ha tejet iszunk?

2023. november 6.

Ha tejet iszol, minimum állatkínzó, de még inkább gyilkos vagy, ráadásul rákos is leszel tőle. Ha növényi italokat iszol, a szél is összetöri a csontjaid, tönkreteszed a szervezeted és a magyar gazdaságot. Az előbbiekhöz hasonló szélsőséges vélemények átvétele helyett egy vegán táplálkozási tanácsadót és egy mindenevő dietetikust kértünk, tegyék helyre a tényeket és lelkiismeretünket a témában.

Még egy olyan egyszerűnek tűnő dolog is komoly vitákat okozhat, hogy valaki iszik-e tejet, vagy sem. Egymás megértéséhez elengedhetetlenek a közös definíciók, a tej esetében viszont már az kérdéseket vet fel, mit nevezünk egyáltalán annak.

Sokak szerint a boltok polcain található kartondobozokban tárolt fehér folyadék még csak tehenet sem látott; a mellette felsorakozó növényi alternatívákra pedig egyesek ugyanúgy használják a tej kifejezést, noha azokat valóban nem tehenekből fejték. A helyzetet tovább bonyolítja, hogy a szarvasmarhákon túl például a kecskék is adnak tejet; illetve bizonyos növényi italoknál – mint például a kókusztej – megengedett a tej kifejezés használata. A gyártókat büntetik a fogyasztók félrevezetése miatt, ha nem az EU által meghatározott szótárt követik, de van hazai kontroll is: a Tej Terméktanács kitartóan megtalál minden olyan médiaszolgáltatót, amelyik mandulatejről ír mandulaital helyett.

Ha már abban sikerült megállapodnunk, mit nevezünk tejnek, akkor a következő, és időnként heves indulatoktól is túlfűtött kérdések adódhatnak:

- szüksége van-e az emberi szervezetnek állati eredetű tejtermékekre,
- vagy esetleg káros a fogyasztásuk,
- és járhat-e a tejfogyasztás valamiféle morális teherrel?

A kérdések megválaszolásában Pintér Dóra okleveles táplálkozási- és vegán életmód tanácsadó, valamint Asiama Evelyn dietetikus volt segítségünkre.

Koleszterin-csökkentés vs. bélmikrobiom-támogatás

A tejtermékek fogyasztását a magas tápanyag-, vitamin-, és kalciumtartalmuk, valamint a bennük található probiotikumok miatt szokták javasolni, de Pintér Dóra szerint odafigyeléssel ezeket egy tisztán növényi étrendből is fedezhetjük szervezetünk számára.

A növényi alapú étrendre érdemes lemondás helyett egy izgalmas útként tekinteni, ahol több figyelmet szentelünk az egészségünknek és szervezetünk jelzéseinek. Ráadásul ennek számos pozitív hatása van, csak hogy néhányat említsek: magasabb energiaszintet ad, valamint csökkentheti a magas vérnyomást és koleszterinszintet.

Pintér Dóra azzal folytatta, hogy ezzel szemben ma már számos tudományos kutatás felhívta a figyelmet a tejtermékek fogyasztásának lehetséges egészségügyi kockázataikra: ezek jelentős mennyiségű telített zsírt és koleszterint tartalmaznak, melyek elhízáshoz, szív- és érrendszeri betegségekhez, 2-es típusú cukorbetegséghez és Alzheimer-kór kialakulásához vezethetnek. Továbbá a magas zsír- és női nemi hormontartalmuk miatt összefüggést találtak a mell-, petefészek- és prosztaták fokozott kockázatával, valamint bőrproblémák kialakulásával, mint például az akné.

Természetesen fontos a kalciumbevitel, de a túl sok kalcium gátolja az aktív D-vitamin képződését, ami ugyancsak elengedhetetlen lenne számunkra. Ráadásul a Föld lakosságának 65 százaléka laktóz- vagy tejfehérje érzékeny, így számukra a tej fogyasztása emésztési zavarokat okozhat.

Pintér Dóra a többi között az egyik legnagyobb, nemzetközi publikációkat tartalmazó website, a National Library of Medicine oldalán közzétett vizsgálatokra hivatkozik.

Asiama Evelyn viszont épp azt emelte ki, hogy a tejtermékek ideális formában tartalmazzák a tápanyagokat – például a tej savas közege révén a kalcium hasznosulása is megfelelőbb, mint a növényi változatoknál. A szakember szerint a fermentált tejtermékek bizonyítottan pozitív hatással vannak a bélmikrobiom (vagyis a bélrendszerünkben található baktériumok, gombák és vírusok összessége) sokszínűségére. Ez – szintén tudományos vizsgálatokkal alátámasztva – a krónikus megbetegedések kivédésében, így az összhalálozások számának csökkentésében is fontos szerepet tölt be (például a szív- és érrendszeri betegségek vagy daganatos kórképek esetén).

Mindemellett a tejtermékek könnyen elérhetők, sokféleképpen elkészíthetők, és különösebb hozzáértés nélkül beépíthetők a konyhatechnológiába. Továbbá a tej és tejtermékek reálisan fogyasztható mennyiségével is könnyebben kielégíthető az általános tápanyagszükségletünk – vegyünk akár példaként egy pohár joghurtot 200 gramm szezám-mag elfogyasztásával szemben. A Magyar Dietetikusok Országos Szövetségének táplálkozási javaslata szerint a napi bevétel háromnegyede javasolt növényi alapanyagokból, melyet követve a fennmaradó állati résznek szerepe van az optimális, és nem csupán funkcionális tápanyagfedezésben. Az MDOSZ által összeállított táplálkozási ajánlás, az OKOSTÁNYÉR szerint naponta fél liter tejet vagy ennek megfelelő kalciumtartalmú tejterméket javasolt fogyasztani.

Bali vs. magyar kistelepülés

Egy szó mint száz, könnyű elveszni a tudományos publikációk tengerében – számos kutatást találhatunk pro és kontra, és annak alapján, melyik oldalt képviseljük, könnyen alá tudjuk támasztani a magunk igazát. Asiama Evelyn szerint ennek egyik oka, hogy az ilyen vizsgálatokban általában szélsőséges étrendeket hasonlítanak össze.

Tehát van egy ideális növényi alapú étrend, és azt vetik össze a leghanyagabb állati eredetűvel. Hát persze, hogy ez esetben vegánként sokkal egészségesebben élhetnék! De ugyanez a helyzet fordítva is: van egy kiegyensúlyozott, húst, halat, tojást, tejtermékeket tartalmazó étrend, amit összevetnek egy evészavarral küzdő, háromféle alapanyagot használó vegán tányérjával, akinek hullik a haja, száraz a bőre, és alig van benne energia.

Habár Asiama Evelyn mindenevő, azzal ő is egyetért, hogy egy gondosan összeállított növényi étrend mellett – kellő kiegészítéssel – minden szükséges tápanyagot megkaphat a szervezetünk (arra azonban külön felhívta figyelmünket, hogy a B12-vitamin pótlása elengedhetetlen ilyenkor).

„Evészavarok vizsgálatakor fontos szűrő, hogy valaki miért választ egy étrendet, mert sajnos sokszor a növényi alapú étrend csak egy jó alibi, amely kifogással lassan már a fényevésnél jár az illető – ilyen lehet például az orthorexia nervosa jelensége, mikor valaki csak a minőséget veszi figyelembe a mennyiség rovására. Kívülről hiába tűnik úgy, hogy példamutatóan egészséges étrendet követ, de valójában alig eszik valamit, és szinte nem is vesz részt a családi étkezéseknél a szigorú étrendje miatt.

Komolyan kell venni a gyanújeleket, hiszen evészavar esetén ezek már valójában nem is az evésről szólnak, hanem egy mélyebb gyökerű, akár halálos kimenetelű pszichoszomatikus betegségről.

Az érme másik oldala, mikor valaki egy ültő helyében megiszik egy liter kakaót, amitől puffadni kezd. Ilyenkor érdemes megnézni, vajon napi egy bögre is így hatna-e rá, illetve mi állhat annak a készítésnek a háttérben, amitől úgy érzi, ekkora mennyiséget kell egyszerre meginnia.”

Az intuitív étkezés fontosságát valló, és a szigorú diéták mellőzését javasló Asiama Evelyn nagy általánosságok levonása helyett egyéni szükségleteinkben, és saját szervezetünk megismerésében látja a megoldás kulcsát. A dietetikus hangsúlyozta: óriási különbségek rejlenek akár abban is, hogy valaki városi vagy falusi közegben él, bizonyos termékekhez milyen könnyen jut hozzá, mennyi ideje marad azok beszerzésére és elkészítésére.

Egyszerűen nem ugyanaz a napi rutinja egy Balin élő táplálkozással foglalkozó influenzszernek, mint egy ülőmunkát végző irodai dolgozónak Szegeden;

ahogyan egy néhány száz fős településen élő laktózérzékeny kisfiúnak nem lehet, és nem is kell ugyanazt az étrendet javasolni, mint egy belvárosi, ötvenes éveiben járó, rendszeresen sportoló, de kalciumhiányos nőnek.

Zárt ajtók mögött

Az egészséges életmód mellett szempont lehet a tej fogyasztásának (vagy épp nem fogyasztásának) morális vetülete. Ha máról holnapra egy alternatív világban úgy döntene minden magyar, hogy nem vásárol több tejterméket, azzal közel 20 ezer ember munkahelye szűnne meg, akik a tejiparban dolgoznak, ráadásul ellátás és takarmány nélkül maradna több százezer szarvasmarha – még ha ez a félelem irracionális is.

Miközben aggályokat vet fel az a kérdés is, hogy ez az óriási állatállomány vajon milyen körülmények között él, és mennyire tekinthető etikusnak más élőlények inszeminátorral történő folyamatos és kényszerű mesterséges megtermékenyítése, borjaik elvétele, aztán anyatejük lecsapolása? Ezt a folyamatot egészen odáig ismételik, amíg – jóval a természetesen bekövetkező haláluk előtt – vágóhídra küldik őket; vagy az állatok egyszerűen csak idejekorán elpusztulnak a minél nagyobb tejhozam érdekében szervezetükbe fecskendezett hormonoknak és antibiotikumoknak köszönhetően.

Az egyetlen különbség kis kedvenceinkhez képest, hogy ezekkel az állatokkal nincs kialakult érzelmi kötelék, hiszen minden «zárt ajtók mögött zajlik». Ám nem kell túlérzékenynek lenni ahhoz, hogy elképzeljük, egy anyában milyen érzést okoz, ha elveszik tőle az újszülöttjét. Csakhogy sajnos az emberek többségénél még az sem teljesen világos, hogy a tehenek ugyanúgy kizárólag szülés után adnak tejet, mint mi – mondta Pintér Dóra, aki tudatosan törekszik a vegán életmódra, és észszerű keretek között, de kerüli az állatok kizsákmányolásával előállított termékeket és szolgáltatásokat.

Magyarország azonban ebből a szempontból egészen jól áll – legalábbis Harcz Zoltán, a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács ügyvezető igazgatója szerint, aki az Agrárszektornak adott interjújában elmondta: az állattelepekre szigorú higiéniai és takarmányozási szabályok vonatkoznak, és az elmúlt években jelentős támogatásokhoz juthattak hozzá a gazdák állattartási támogatás címén (nemrég például egy Lázár János érdekeltségi körébe tartozó cég 3,3 milliárd forint támogatást kapott két új istálló létrehozására, ahol még vízágya is lesz a teheneknek).

Preparált kisborjúk

A Yuval Noah Harari történész *Sapiens* című művében leírt történelmi kezdetekhez képest már biztosan jobban állunk e téren, noha még lenne hova fejlődni. Harari két metódust vázol a könyvben:

– első esetben a borjakat megszületésük után azonnal elkülönítik az anyjuktól, – a második esetben egy ideig még velük maradhatnak, hiszen így bővebb tejhozam várható az anyai ösztöneit turbóra kapcsoló fejőstehéntől.

Az utóbbi eljárást követve egyes pásztorkodó törzsek levágták az utódot, megették a húsát, a bőrét pedig kitömtek, majd a kitömött állatot az anya elé vitték, hogy az több tejet adjon. A szudáni nuer törzs ezt a kitömött állatot bekente az anya vizeletével is, illetve volt, hogy töviskoszorút kötöttek a borjú szája köré, mellyel megszúrta az anyát, így az nem engedte a kicsinyének, hogy tovább szopjon.

Azt viszont Asiama Evelyn és Pintér Dóra is aláhúzta: elsődleges szempont, hogy mindenki megtalálja a számára legmegfelelőbb étrendet és életmódot.

Ha valaki egészségügyi, állatvédelmi vagy környezetvédelmi okokból szívesebben fogyaszt növényi alapú alternatívákat, akkor – akár szakember segítségével – álljon át növényi alapú étrendre, vagy legalább csökkentse a tejtermékek és húsok fogyasztását, és ezzel párhuzamosan egyen minél többféle egészséges, teljes értékű, rost- és tápanyagdús ételt, például zöldséget, gyümölcsöt, hüvelyeseket, teljes értékű gabonaféléket és kis mennyiségben olajos magvakat.

Akinek viszont nem ízlenek a növényi italok, és nem tudja elképzelni a reggeljeit tehéntejjel készült kávé nélkül, az se marcangolja magát emiatt.

Nem elhanyagolhatók a morális szempontok, de ez egy végtelen kút. Még a tej esetén sem beszéltünk a termelése okozta jelentős környezeti károkról, vagy arról, hogy mit okoz, ha az egyébként is rengeteg vizet igénylő rizsitalt hajókon és repülőgépeken Magyarországra utaztatjuk. És persze vannak anyagi tényezők is: nem minden család teheti meg, hogy lecseréli a tehéntejet a jobb esetben is kétszeres áron kapható növényi változatokra. Utóbbi esetben már csak ezek miatt is érdemes az otthon könnyen elkészíthető italokat előnyben részesíteni. Már mindenre van alternatíva, így egyéni döntés és felelősség, ezekből mit veszünk magunkra, mit építünk be a mindennapjainkba, és hogyan segítjük a környezetünket is.

Mit, ha nem tejet?

Ha bolti változatot választunk, érdemes azokat a termékeket előnyben részesíteni, amelyek nem tartalmaznak például finomított cukrot, édesítőszereket, aromákat, hozzáadott olajat. Célszerű a dobozt felrázni fogyasztás előtt, hogy a hasznos adalékanyagok (mint például a kalcium-karbonát) könnyebben jussanak a szervezetünkbe. Akár házilag is készíthetjük őket egy erős turmix- vagy magtejkészítő géppel, és így anyagilag is jobban járunk, mint ha minden esetben a drága bolti változatokat vásárolnánk.

Emellett fontos a növényi italok fogyasztásánál is a változatosság, mivel beltartalmi értékeikben jelentősen eltérhetnek egymástól:

- A szójaital a leginkább hasonló összetételében a tehéntejhez, és közel teljes értékű a fehérjetartalma.
- A mandulaital gazdag E-vitaminban, kalciumban, vasban és magnéziumban – fehérjetartalma viszont alacsony, mint a szóján kívül a legtöbb növényi italnak.
- A zabtej ásványi anyagokban és vitaminokban gazdag.
- A rizsital könnyen emészthető, édeskés ízű, és nyugtató hatású az idegekre, de az esetleges magasabb arzéntartalma miatt kisbabák táplálásánál kifejezetten nem javasolt.
- A kókusztej bár nagyon ízletes, a leggazdagabb zsírban a növényi tejek közül.

Forrás: www.24.hu

A piaci hírek adott hónapon belüli esetleges változásainak pontosabb követhetősége érdekében a sajtócikkek megjelenési sorrendben kerülnek feltüntetésre.